

NERBUD

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA

8/23

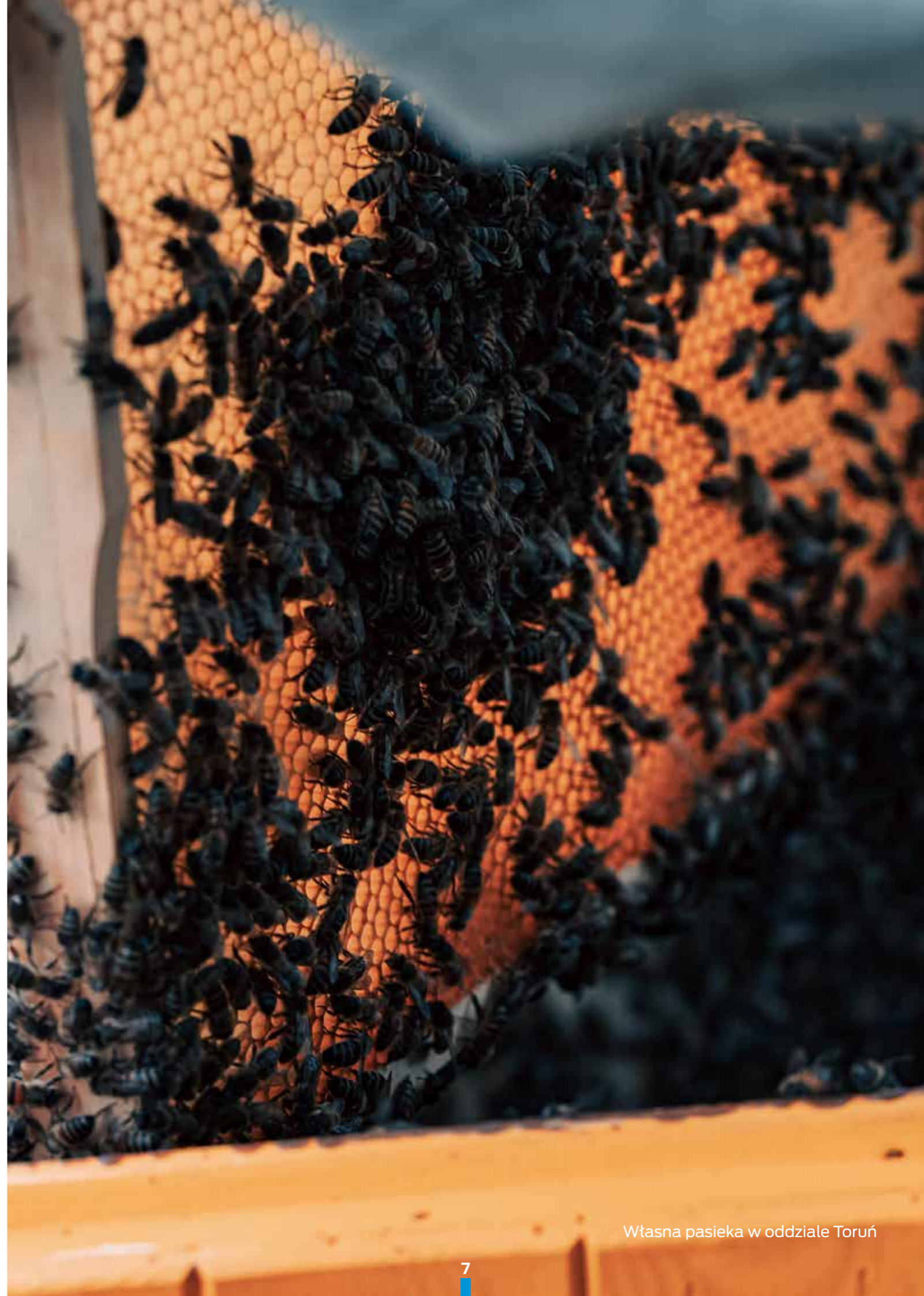
Biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia (zatrucie Odry) populacja wielu gatunków ryb, w tym również tych wędrownych, uległa uszczupleniu. Dlatego pracownicy naszego biura w Szczecinie, pod czujnym okiem PZW zrealizowali akcję zarybienia dorzecza Odry. Materiałem zarybieniowym była ryba cęta, która jest jednym z gatunków ryb krytycznie zagrożonych wyginieciem.

Szkolenie z zakresu gotowości i reagowania na wycieki substancji ropopochodnych do wody. Tydzień Bezpieczeństwa w Oddziale Toruń; Nabrzeże Szyprów, Gdańsk

Spis treści

1.1. Czym jest ERBUD?	11
1.2. Zarząd	14
1.3. Nasze spółki.....	20
1.4. Konkurs „BUDUJ BEZPIECZNIE”	24
1.5. Fundacja ERBUD Wspólne	27
Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka	27
1.6. Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie	28
2. Charakterystyka ZSZ.....	33
2.1. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania	34
2.2. Polityka klimatyczna	36
2.3. Struktura organizacyjna	40
Systemu Zarządzania	40
Środowiskowego.....	40
2.4. Opis funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego	43
2.5. Kontekst organizacji i współpraca z otoczeniem ERBUD S.A.....	48
2.5.1. Strony zainteresowane	48
2.5.2. Komunikacja wewnętrzna	50
2.5.3. Komunikacja zewnętrzna.....	52
3. Społeczna odpowiedzialność za środowisko, dobre praktyki proekologiczne	57
4. Aspekty środowiskowe.....	66
4.1. Kryteria i ocena znaczenia aspektów środowiskowych	66
4.2. Bezpośrednie aspekty środowiskowe.....	68
4.3. Pośrednie aspekty środowiskowe	72
5. Cele i zadania środowiskowe	76
6. Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących	78
6.1. Efektywność energetyczna	80
6.2. Zużycie wody	86
6.3. Zużycie materiałów.....	86
6.4. Gospodarka odpadami	88
6.5. Różnorodność biologiczna.....	92
6.6. Emisje do powietrza	94
7. Pośredni pozytywny wpływ działalności ERBUD na środowisko	100
8. Zgodność z wymaganiami prawnymi mającymi zastosowanie w ERBUD S.A.	106
9. OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO EMAS.....	111

Szanowni Państwo,

jestem niezwykle dumny z deklaracji środowiskowej, której kolejną aktualizację mamy przyjemność Państwu przekazać.

Jest to dla nas wyjątkowy dokument prezentujący nie tylko profil naszej firmy, politykę czy struktury systemu zarządzania, ale również po raz kolejny pokazujemy w tak kompleksowy sposób wszystkie dane dotyczące środowiskowych efektów działalności ERBUD-u.

Choć tak wiele udało się już osiągnąć, nie spoczywamy na laurach i wyznaczamy sobie kolejne ambitne cele. Wszystko po to, by kolejnym pokoleniom zostawić naszą planetę w możliwie jak najlepszym stanie.

Wdrożenie systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS to jeden z kroków spójny do potwierdzania realizowanej przez nas strategii klimatycznej związanej z realizacją Europejskiego Zielonego Ładu. To dla nas szczególnie istotne. Potwierdza to przyjęta przez ERBUD polityka klimatyczna i wyznaczane cele mające doprowadzić do łagodzenia zmian klimatu.

Jako Grupa ERBUD realizujemy wiele zadań, które finalnie wpływają na poprawę stanu środowiska. Jest to efekt wdrażanej od wielu lat świadomej strategii biznesowej ukierunkowanej na dywersyfikację działalności, w których to działaniach zawsze bierzemy pod uwagę wpływ na środowisko. Dzięki naszym realizacjom poprawiamy jakość środowiska modernizując i budując instalacje odsiarczania i oczyszczania spalin w elektrowniach i elektrociepłowniach, remontujemy lub zmieniamy przeznaczenie tradycyjnych instalacji opalanych węglem. To my zrealizowaliśmy pierwsze kotły elektrodowe w Polsce. Nasza spółka ONDE jest czołowym graczem w budownictwie dla segmentu OZE (odnawialnych źródeł energii). Jako ERBUD budujemy obiekty kubaturowe z certyfikatami ekologicznymi BREEAM lub LEED, wybudowaliśmy zeroemisyjną spalarnię odpadów w Koninie czy modernizowaliśmy stacje uzdatniania wody. Takie zamówienia zawsze cieszą nas podwójnie.

Na tym nie poprzestajemy. Nasz startup MOD 21 w Ostaszewie to dowód świadomej realizacji naszej strategii. Budownictwo ekologiczne oparte na drewnie pozwala nie tylko zaoszczędzić czas realizacji, ale zgodnie z naszymi obliczeniami dokonanymi wspólnie z AGH z Krakowa, znacząco mniej oddziaływać na środowisko poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w stosunku do tradycyjnego budownictwa. W naszej fabryce w Ostaszewie od początku wyznaczamy cele związane z: doskonaleniem energochłonności procesu produkcyjnego, efektywnego wykorzystania materiałów w procesie produkcyjnym i realizacji GOZ (gospodarki o obiegu zamkniętym). W tradycyjnym budownictwie chcemy badać nasz wpływ na środowisko, optymalizować emisje, zużycie zasobów naturalnych i na podstawie tego wyznaczać kolejne ambitne cele.

Dariusz Grzeszczak
Prezes Zarządu

1.1. Czym jest ERBUD?

Istniejemy od ponad **30 lat**.

Pochodzimy z **Torunia**.

Jesteśmy **czwartą** największą grupą budowlaną w Polsce.*

Jesteśmy **największą** polską, rodzinną grupą kapitałową w branży.

W ramach Grupy ERBUD zatrudniamy prawie **3000 osób**.

W skład Grupy ERBUD wchodzi **11 spółek** w Polsce i w Niemczech, ale działamy też w Belgii, Holandii, Francji, Norwegii czy Litwie.

Największa z naszych spółek – ERBUD S.A. ma **3 oddziały** w Polsce: w Warszawie, Toruniu i Wrocławiu, w ramach których funkcjonują biura techniczne w Szczecinie, Rzeszowie, Krakowie oraz Gdańsku, gdzie rozwijamy obszar budownictwa hydrotechnicznego.

Jesteśmy notowani na **Giełdzie Papierów Wartościowych** i wchodzimy w skład indeksu spółek budowlanych WIG Budownictwo.

Jako Grupa realizujemy ponad **120 projektów rocznie**.

Jesteśmy sygnatariuszem **PBB** (Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie).

Od 7 lat działa **Fundacja ERBUD** Wspólne Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka.

Wizyta uczniów szkoły podstawowej na budowie Portu Popowice we Wrocławiu

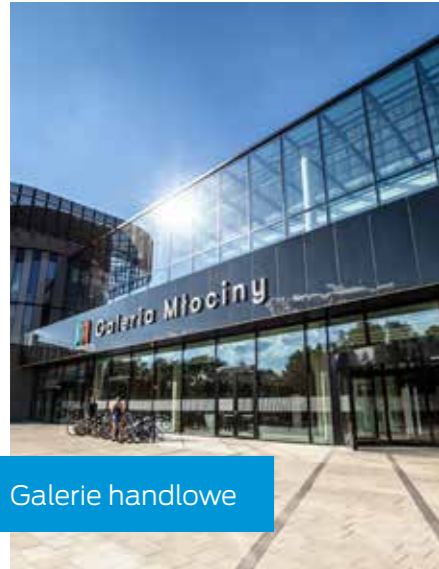
Co robimy?

Biurowce

Mieszkania

Galerie handlowe

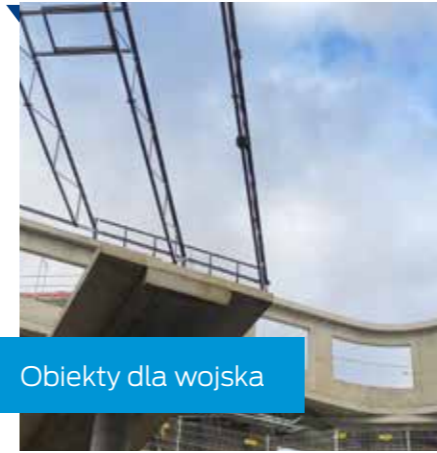
Szpitale

Budynki przemysłowe

Szkoły

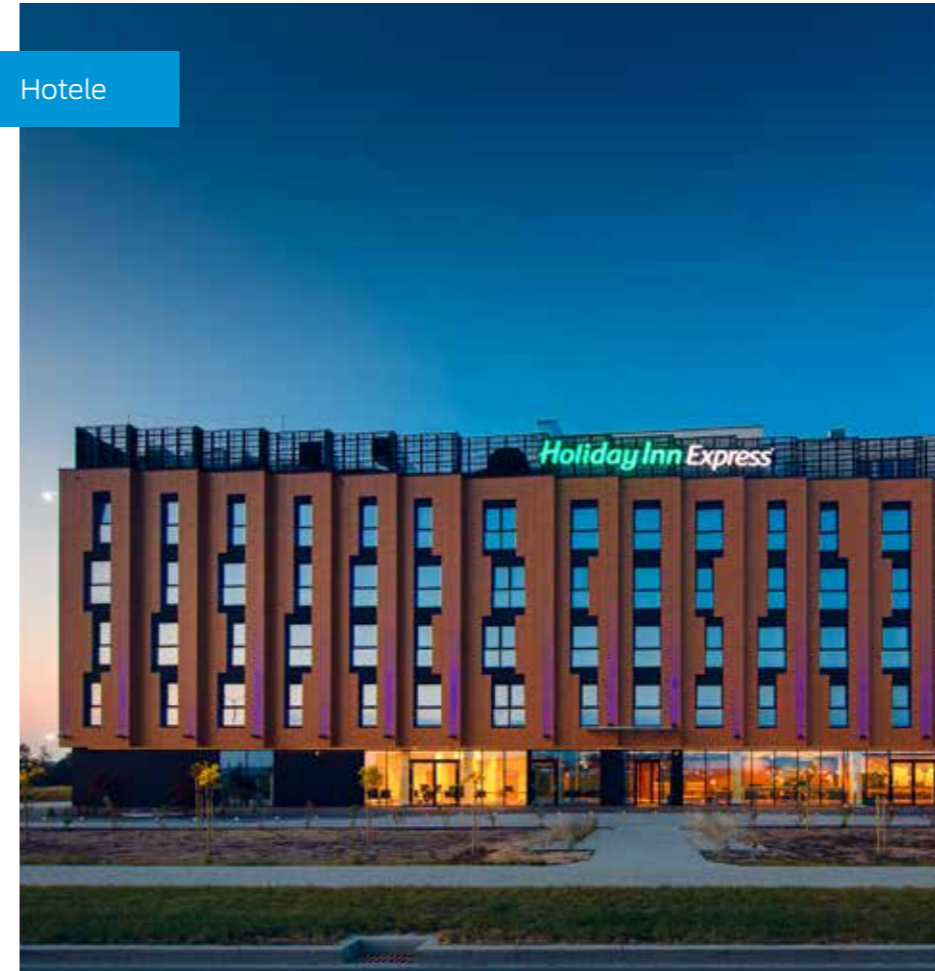
Obiekty dla wojska

Farmy wiatrowe

Farmy fotowoltaiczne

Hotele

Budownictwo inżynierjne

Drogi

Hale sportowe

Muzea

Elektrociepłownie

1.2. Zarząd

Dariusz Grzeszczak

Prezes Zarządu

Ponad 30 lat temu wraz z ojcem Erykiem (pierwsze litery jego imienia znajdują się w nazwie firmy) założył spółkę ERBUD. Absolwent Politechniki Gdańskiej na kierunku Budowa Maszyn. Od 2011 roku członek Polskiej Rady Biznesu (PRB). Ma trzy córki, lubi golfa i sztukę współczesną. Nadzoruje działy: HR, Marketingu, Komunikacji i PR, Doradców Zarządu ds. strategii i rozwoju, Biuro Zarządu, Biura Nadzoru Właścicielskiego oraz działalność zagraniczną – MOD21, ERBUD International, IVT i IKR.

Agnieszka Głowacka

Wiceprezesa Zarządu

Związana z Grupą ERBUD od 1998 r. Zajmuje się kreowaniem polityki finansowej oraz współpracą z instytucjami finansowymi. Koordynuje i nadzoruje finanse całej Grupy ERBUD, jest także odpowiedzialna za politykę kontrolingową i spółkę ESS. Absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Ekonomii i Zarządzania, specjalność Finanse. Posiada międzynarodowy certyfikat MCBT i akredytację trenerką Brian Tracy International. Jest wiceprezeską i jedną z inicjatorek Fundacji ERBUD Wspólne Wyzwania.

Jacek Leczkowski

Wiceprezes Zarządu

Wieloletni prezes ONDE, od 2020 r. wiceprezes ERBUDu. Absolwent Politechniki Poznańskiej na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, ukończył prestiżowy General Management Program w Harvard Business School (Boston, USA). W latach 2020-2021 przewodził PBB w ramach naszej prezydencji. W ERBUDzie nadzoruje pionosy: Produkcji, Prawny, Zakupów, ZSZ i Zaopatrzenia Centralnego, a także dział BIM, a także Pion BHP oraz spółki ONDE, ERBUD Operations, JV WMER Matoc.

Budynek mieszkalny przy ulicy Włodarzewskiej w Warszawie

Oddziały ERBUD S.A.

Przystanek mBank, Łódź

TORUŃ

ul. Wapienna 40,
87-100 Toruń

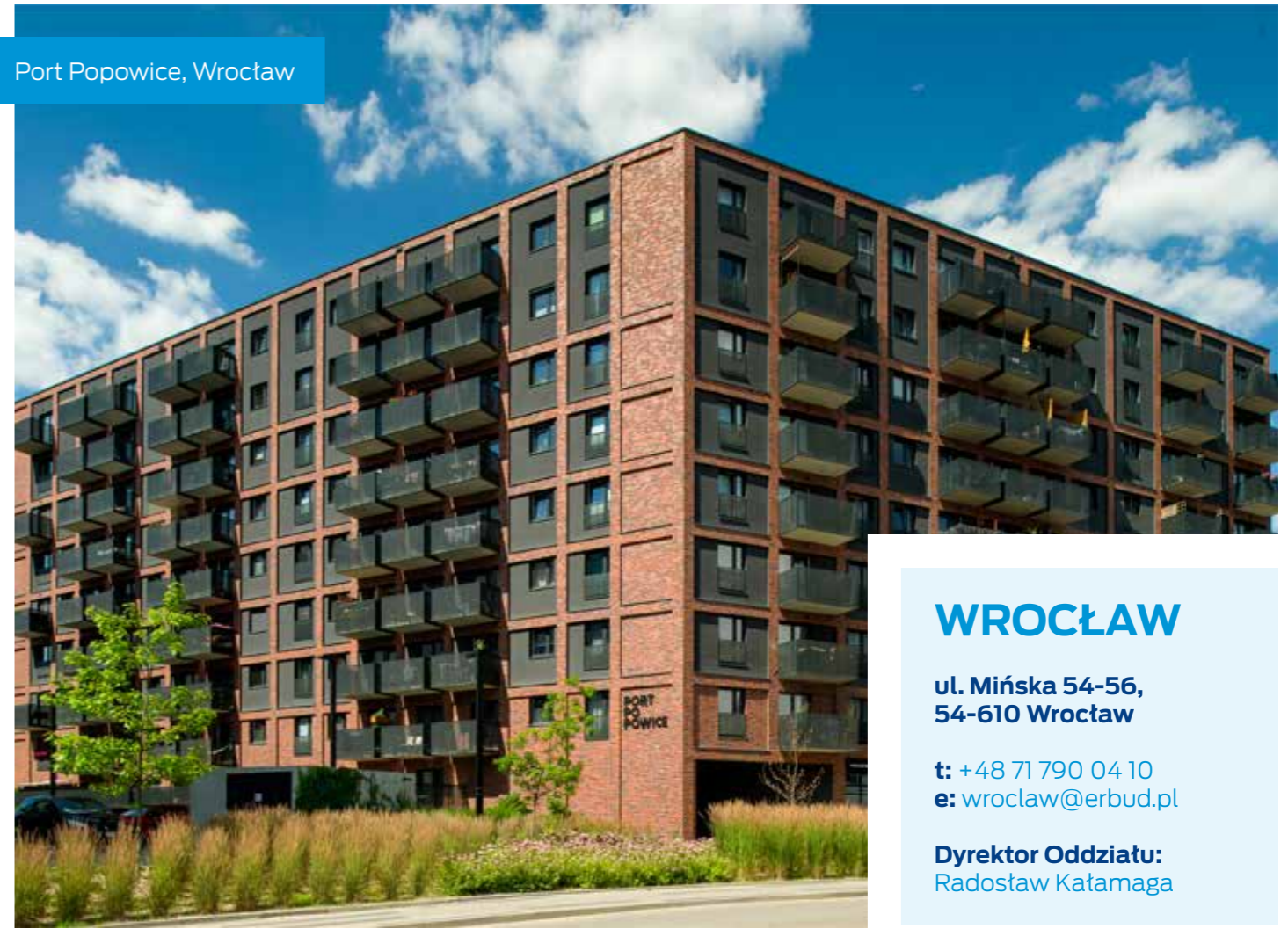
t: +48 56 658 00 10
e: torun@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Wojciech Stasieczek

Basen, Toruń

Port Popowice, Wrocław

WROCLAW

ul. Mińska 54-56,
54-610 Wrocław

t: +48 71 790 04 10
e: wroclaw@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Radosław Kałamaga

Akademik Foxtrot, Warszawa

WARSZAWA

ul. Franciszka Klimczaka 1,
02-797 Warszawa

t: +48 22 548 70 00
e: warszawa@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Grzegorz Jarczewski

Nowe Bielany, Warszawa

Biura techniczne

KRAKÓW

ul. Włociańska 2B,
30-138 Kraków

t: +48 12 633 69 08
e: krakow@erbud.pl

Akademik Student Depot, Kraków

SZCZECIN

al. Niepodległości 26/U1,
70-412 Szczecin

t: +48 91 489 50 36
e: szczecin@erbud.pl

Morskie Centrum Nauki, Szczecin

RZESZÓW

Jasionka 942,
36-002 Jasionka

t: +48 17 853 59 41
e: rzeszow@erbud.pl

Dom Chemika, Puławy

GDAŃSK

Dział Hydrotechniny

Leszczynowa 8,
80-175 Gdańsk

t: +48 58 352 29 19
e: gdansk@erbud.pl

Marina, Błotnik

ERBUD INDUSTRY

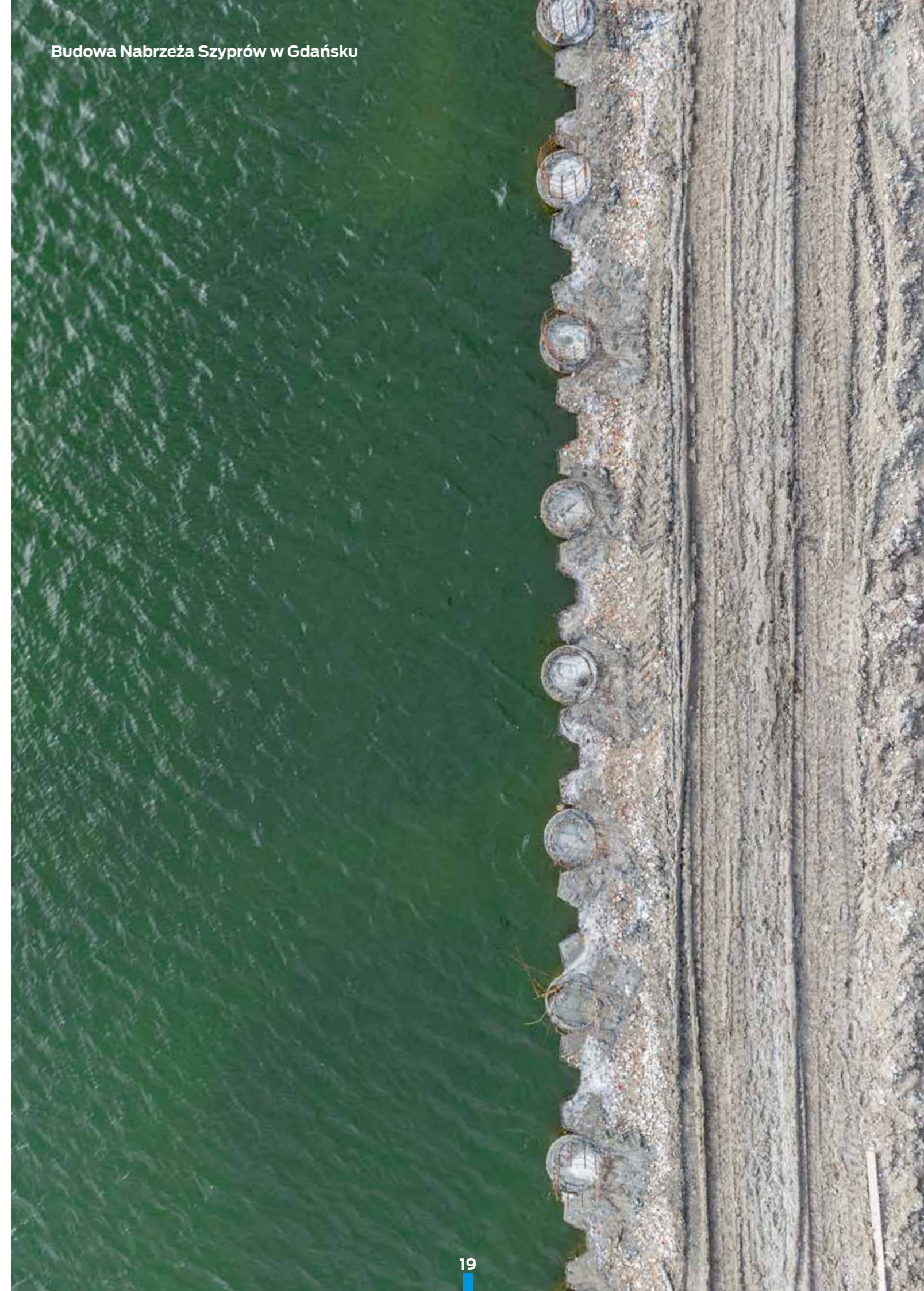
Franciszka Klimczaka 1
02-797 Warszawa

t: +48 22 548 70 00
e: info@erbud.pl

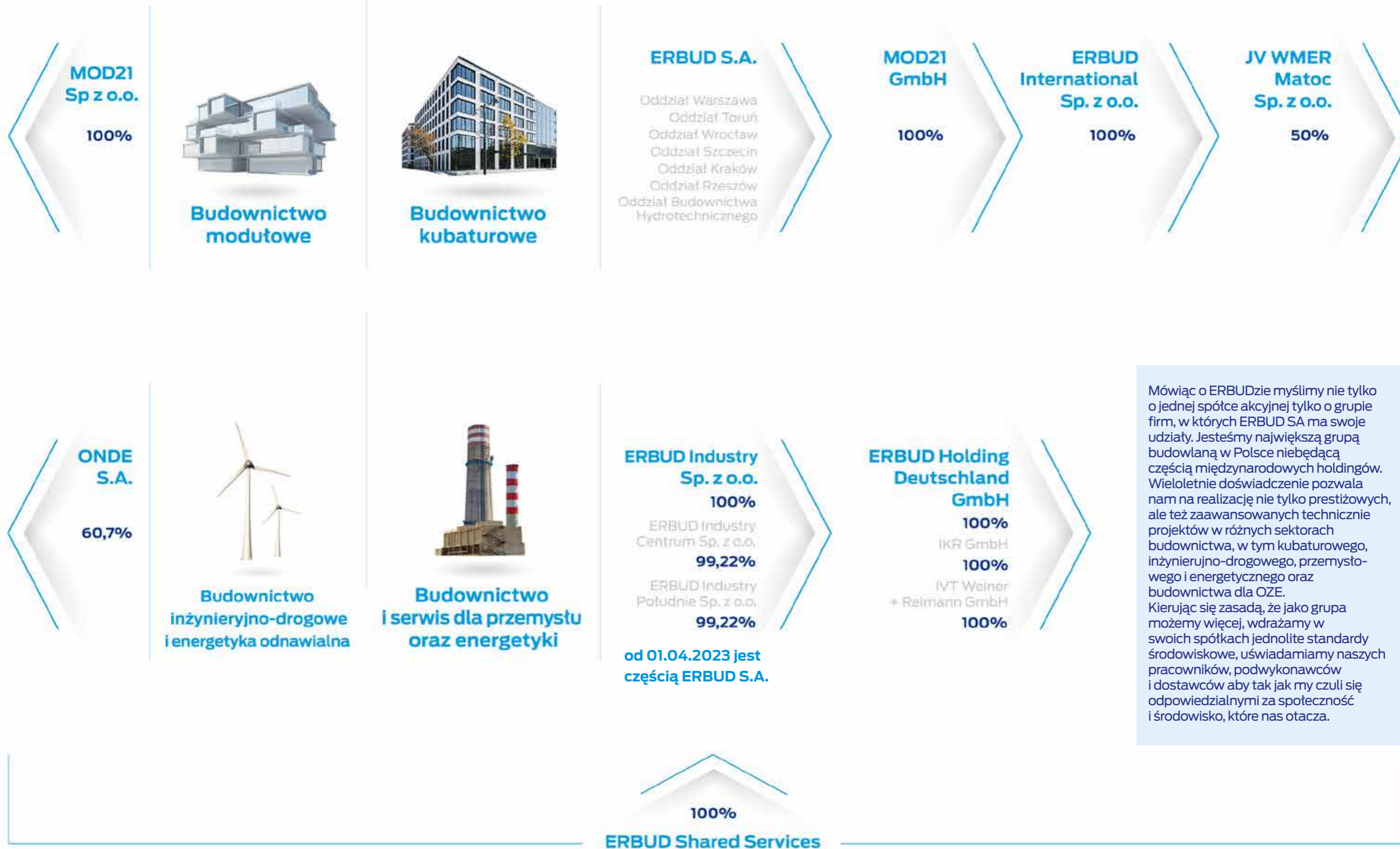

Elektrociepłownia, Rybnik

Budowa Nabrzeża Szyprów w Gdańsku

1.3. Nasze spółki

Mówiąc o ERBUDzie myślimy nie tylko o jednej spółce akcyjnej tylko o grupie firm, w których ERBUD SA ma swoje udziały. Jesteśmy największą grupą budowlaną w Polsce niebędącą częścią międzynarodowych holdingów. Wieloletnie doświadczenie pozwala nam na realizację nie tylko prestiżowych, ale też zaawansowanych technicznie projektów w różnych sektorach budownictwa, w tym kubaturowego, inżynieryjno-drogowego, przemysłowego i energetycznego oraz budownictwa dla OZE. Kierując się zasadą, że jako grupa możemy więcej, wdrażamy w swoich spółkach jednolite standardy środowiskowe, uświadamiamy naszych pracowników, podwykonawców i dostawców aby tak jak my czuli się odpowiedzialnymi za społeczność i środowisko, które nas otacza.

Kino rowerowe (zasilające ekran) podczas otwarcia fabryki MOD21

1.4. Konkurs „BUDUJ BEZPIECZNIE”

ERBUD S.A. od 2010 roku ponad trzydzieści razy stawał na podium jako laureat konkursu „BUDUJ BEZPIECZNIE” organizowanym przez Państwową Inspekcję Pracy. W edycji 2022 roku ERBUD S.A. również wziął czynny udział prezentując kolejne realizacje z wyśrubowanymi standardami bezpieczeństwa pracy, zdobywając 4 pierwsze miejsca, dwa drugie i jedno pierwsze.

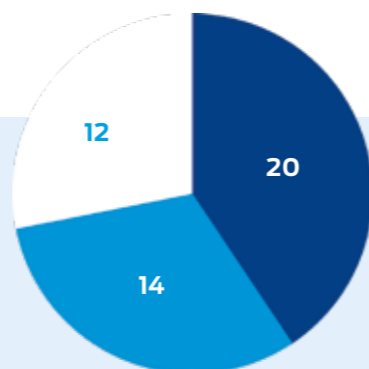
NAGRODY W KONKURSIE BUDUJ BEZPIECZNIE (2010-2022)

Liczba nagród uzyskanych przez ERBUD S.A. w konkursie „BUDUJ BEZPIECZNIE” w latach 2010-2022

Liczba nagród uzyskanych przez ERBUD S.A. w latach 2010-2022 z podziałem na zajęte miejsca

- liczba I miejsc
- liczba II miejsc
- liczba III miejsc

Liczba nagród w konkursie BUDUJ BEZPIECZNIE w latach 2010-2022

Łączna liczba nagród	Liczba I miejsc	Liczba II miejsc	Liczba III miejsc
46	20	14	12

Pierwsze miejsce dla budowy Panattoni Łódź w konkursie „Buduj Bezpiecznie” OIP w Łodzi.

1.5. Fundacja ERBUD Wspólne Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka

Istotą działalności Fundacji jest pomoc młodym ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, którzy będąc u progu dorosłości stają przed szeregiem problemów związanych z usamodzielnieniem się. Opieką Fundacji obejmowani są przede wszystkim wychowankowie Domów Dziecka. Pomoc jest realizowana w formie autorskich programów Fundacji.

Najważniejszym elementem wsparcia podopiecznych jest bieżąca pomoc psychologiczna oraz psychoterapia. Nasi psycholodzy dbają o to, aby reagować w każdej kryzysowej dla podopiecznego sytuacji. Dodatkowo realizujemy programy edukacyjne, m.in. („Dreamsy”, „MathWORKSY”). Uczestnicy wymienionych konkursów edukacyjnych przygotowanych przez Fundację wykazali się ogromnym samozaparciem i wytrwałością w dążeniu do celu. „Dreamsy” to konkurs językowy (j. angielski), który odbył się w 2022 roku. Polegał na przygotowaniu wypowiedzi w języku angielskim w temacie swoich marzeń i planów na przyszłość. „MathWORKSY” to inicjatywa z 2023 roku. Konkurs matematyczny polegający na znalezieniu zastosowaniu matematyki w życiu codziennym i przedstawieniu swoich pomysłów w prezentacji w programie power point. Podopieczni pokazali całą gamę pomysłów wykazując się niezwykłą kreatywnością. Nie zabrakło inicjatyw proekologicznych takich jak szycie poduszek z używanych koców, ubrań, rewitalizacja przestarzałych pomieszczeń czy też promowanie sportu, jazdy na rowerze jako zamiennika samochodu lub komunikacji miejskiej.

Nagrodami w konkursach były wakacyjne wyjazdy zagraniczne, „Dreamsy” – 10 dniowa wycieczka do Londynu, „MathWORKSY” – wyjazd do słonecznej Bułgarii.

Poza cyklicznymi konkursami edukacyjnymi, Fundacja wspiera wychowanków w codziennych trudnościach związanych z nauką finansując im korepetycje z trzech kluczowych przedmiotów : matematyki, języka polskiego oraz języka angielskiego. Projekt „KORKI” rozpoczął się już w 2021 roku i cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród podopiecznych. W 2022 roku Fundacja sfinansowała 559 godzin korepetycji z matematyki, 357 godzin korepetycji z języka angielskiego oraz 154 godziny korepetycji z języka polskiego .

Jedną z kluczowych inicjatyw z 2022 roku było zorganizowanie Olimpiady Sportowej „Gracze Roku” dla wszystkich podopiecznych Fundacji Erbud. Celem realizacji wydarzenia była integracja, spędzenie czasu na aktywnościach sportowych, promowanie zdrowego trybu życia, sportu, interakcji w myśl zasady „ruch to zdrowie”. Dla zwycięskiej drużyny Fundacja Erbud ufundowała wakacyjny obóz sportowy.

Poza autorskimi programami Fundacja wspiera podopiecznych finansując im kursy prawa jazdy, kursy zawodowe, opiekę stomatologiczną, rehabilitację oraz inne potrzeby życiowe w zależności od indywidualnych sytuacji każdego z nich. rozwijać.

1.6. Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie

Grupa ERBUD od 2014 roku aktywnie działa w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (PBB), które obecnie zrzesza 16 sygnatariuszy czołowych firm z branży budowlanej.

Opracowujemy wspólne rozwiązania i standardy bezpieczeństwa obowiązujące nie tylko pracowników, ale i podwykonawców wykonujących pracę na naszych projektach. W styczniu 2022 roku ERBUD zakończył dwuletnią prezydencję, której przewodniczył (jako Prezydent) Wiceprezes zarządu ERBUD S.A. Jacek Leczkowski.

Porozumienie wspierają: Główny Inspektor Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Centralny Instytut Ochrony Pracy, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Związek Zawodowy Budowlani, Polska Izba Inżynierów Budownictwa oraz Polski Związek Pracodawców Budownictwa.

W ramach Porozumienia realizowane są następujące działania:

- opracowywanie wspólnych rozwiązań i standardów bezpieczeństwa pracy,
- wymiana doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska,
- realizacja wspólnych kampanii świadomościowych (Tydzień Bezpieczeństwa),
- udział w konsultacjach przepisów dotyczących bezpieczeństwa,
- współpraca z największym publicznym zamawiającym i wypracowywanie wspólnych wytycznych, które stają się wymaganiem na kontraktach realizowanych przez GDDKiA,
- od 2020 roku realizacja programu „prewencja” składającego się z obszaru wytycznych zabezpieczeń zbiorowych i transportu pionowego.

„TYDZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA” jest wspólną kampanią informacyjną przeprowadzaną na wszystkich budowach Porozumienia. Corocznie tysiące osób bierze udział w szkoleniach, warsztatach, pokazach i innych działaniach świadomościowych. Angażujemy do czynnego udziału nie tylko pracowników firm budowlanych, ale również inwestorów, podwykonawców, dostawców i społeczność lokalną.

Od kilku lat w Grupie ERBUD stałym punktem tygodnia bezpieczeństwa są także aktywności środowiskowe związane z procesem świadomościowym m.in. ćwiczenia z gotowości Vi reagowania na incydenty środowiskowe.

Pokazy, warsztaty i szkolenia podczas „Tygodnia Bezpieczeństwa”. Z roku na rok bierze w nich udział coraz więcej pracowników naszych i firm podwykonawczych.

„Tymczasem branża budowlana przeszła nieprawdopodobną metamorfozę i jest dziś dobrym miejscem pracy dla kobiet – a wiem to, bo spędziłam w niej ponad półwiecze. Od wejścia do Unii Europejskiej awansowaliśmy o kilkadziesiąt pozycji w rankingu bezpieczeństwa, mamy polityki równouprawnienia, benefity pracownicze jak porządne topowe firmy IT, infolinie ze wsparciem psychologicznym dla pracowników, sadzimy drzewa i budujemy ule.”

Agnieszka Głowacka, „Kobiety w branży budowlanej: Od Klary do inżynierki”, Vogue Polska, marzec 2023

2. Charakterystyka ZSZ

W ERBUD S.A. został wdrożony, funkcjonuje i jest stale doskonalony Zintegrowany System Zarządzania (ZSZ), który obejmuje następujące systemy:

- system zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami ISO 9001, AQAP 2110:2016 (QMS, AQAP),
- system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zgodny z wymaganiami ISO 45001:2018 (HSMS),
- system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami ISO 14001:2015 (EMS) oraz Rozporządzeniem UE 1221/2009 ze zmianami Załączników wg Decyzji Komisji nr 1505/2017, 2026/2018 (EMAS).

Od 2013 roku systemy QMS, AQAP, EMS i HSMS są corocznie potwierdzane stosownymi certyfikatami. W 2021 roku do zintegrowanego systemu zarządzania został włączony System Ekozarządzania i Audytu EMAS.

Świadczy o tym uzyskany certyfikat oraz wpis do rejestru EMAS pod nr PL 2.14-008-91, co świadczy o zgodności z wszystkimi wymaganiami prawa w zakresie ochrony środowiska.

System zarządzania środowiskowego, zgodnie z wymaganiami normy ISO 14001:2015 i rozporządzenia EMAS obejmują swym zakresem lokalizacje i funkcjonujące w ramach ich struktur budowy (średnio 50 inwestycji rocznie):

Zakres systemu zarządzania środowiskowego wg ISO 14001:2015 i EMAS

Nazwa	Adres	Zakres Systemu
Centrala Warszawa	ul. Franciszka Klimczaka 1 02-797 Warszawa	- Generalne wykonawstwo oraz projektowanie obiektów budowlanych.
Oddział Warszawa		- Wykonawstwo konstrukcji żelbetowych, robót inżynierskich, drogowych i specjalistycznych: budownictwo medyczne, odnawialnych źródeł energii, ekologiczne, energetyczne, hydrotechniczne, przemysłowe oraz infrastruktury wojskowej.
Oddział Toruń	ul. Wapienna 40 87-100 Toruń	- Wykonawstwo robót modernizacyjnych i remontowych.
Oddział Wrocław	ul. Mińska 54-56 54-610 Wrocław	

W ramach oddziałów funkcjonują również biura techniczne zlokalizowane w Warszawie, Krakowie, Rzeszowie, Szczecinie i Gdańsku.

Granicami systemu są:

- wszyscy wykonawcy, podwykonawcy oraz komórki organizacyjne znajdujące się w granicach fizycznych oraz budowy tymczasowe i inne procesy i podprocesy pomocnicze, a także użytkowane samochody służbowe (granice funkcjonalne);
- lokalizacje wskazane w tabeli powyżej i funkcjonujące w ramach ich struktur budowy zlokalizowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (granice fizyczne).

Certyfikaty potwierdzające wdrożenie systemów zarządzania.

2.1. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania

Polityka systemu zarządzania środowiskowego została przyjęta i stanowi integralną część Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A. zgodnie z wymaganiami ISO 9001:2015, AQAP 2110:2016, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami. W określonym zakresie systemu zarządzania środowiskowego tworzy ramy m.in. dla realizowanych w Grupie Erbud celów dotyczących ochrony środowiska, doskonalenia systemu dla poprawy środowiskowych efektów działalności, zapobiegania zanieczyszczeniom lub/i minimalizowania niekorzystnego oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko, spełniania zobowiązań dotyczących zgodności oraz wdrażanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku.

Polityka została udostępniona wszystkim w organizacji i innym zainteresowanym stronom.

POLITYKA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Polityka ERBUD S.A. realizowana jest zgodnie z wymaganiami: ISO 9001:2015, AQAP 2110:2016, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami.

Zarząd ERBUD S.A. przyjmuje jako cel nadrzędny świadczenie konkurencyjnych usług budowlanych opartych na innowacyjności (w obszarze cywilnym i wojskowym) przy pełnym zadowoleniu Klienta oraz przy jednoczesnym respektowaniu wymagań prawnych i innych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną środowiska.

Zarząd ERBUD S.A. angażuje się i dąży do stałego doskonalenia procesu, jakim jest zarządzanie obszarem BHP, w celu zapewnienia bezpiecznej organizacji pracy wszystkim swoim pracownikom, pracownikom firm współpracujących oraz innym osobom przebywającym na terenie firmy, w tym na placach budów realizowanych przez Spółkę.

Tak określone cele realizowane są poprzez:

- systemowe podejście do zarządzania jakością, zarządzania środowiskowego i BHP
- utrzymanie wysokiej jakości wyrobu/usługi, przy zachowaniu stabilnego poziomu finansowego
- ustanawianie zadań dotyczących poprawy jakości, stanu BHP i oddziaływania na środowisko oraz organizowanie okresowych przeglądów oceniających skuteczność systemu zarządzania w osiągnięciu tych celów
- systematyczne szkolenie pracowników, podnoszące ich kwalifikacje i poczucie satysfakcji z wykonywanej pracy
- spełnienie wymagań prawnych oraz innych przepisów dotyczących działalności Spółki
- ciągłe doskonalenie działań w zakresie zintegrowanego systemu zarządzania
- minimalizowanie niekorzystnych wpływów na środowisko poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom
- ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej
- zapewnienie bezpiecznych i zdrowych warunków pracy dla zapobiegania urazom i złemu stanowi zdrowia
- eliminowanie zagrożeń i redukcja ryzyk BHP
- wywieranie wśród pracowników poczucia wzajemnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo zarówno swoje, jak i współpracowników oraz w zakresie podnoszenia kultury BHP i OŚ,
- zarządzanie ryzykiem w obszarze BHP za pomocą hierarchii nadzoru
- konsultowanie i uczestnictwo pracowników ERBUD S.A. w ZSZ
- propagowanie polityki ZSZ wśród podwykonawców oraz Klientów ERBUD S.A.

Zarząd ERBUD S.A. zapewnia, że Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania poprzez wysoką świadomość pracowników **jest zrozumiana, wdrożona i realizowana** na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa przy zachowaniu zgodności ze strategicznymi celami Spółki oraz publicznie dostępna dla wszystkich Zainteresowanych na naszej stronie internetowej www.erbud.pl.

Warszawa, dn. 21.05.2021

Zarząd ERBUD S.A.

2.2. Polityka klimatyczna

W grudniu 2022 roku zaktualizowano Politykę klimatyczną ERBUD S.A. na lata 2020-2050, przyjętą pierwotnie w 2020 roku, robiąc to poprzez formalne przyjęcie przez Zarząd ERBUD S.A. oraz Zarządy spółek zależnych skonsolidowanego, przedstawiającego ją dokumentu. Aktualizacja polityki poprzedzona była warsztatami dotyczącymi określenia poziomu i rodzaju istotności kwestii klimatycznych dla Grupy ERBUD.

W naszej polityce klimatycznej zdefiniowaliśmy cele zmierzające do poprawy efektywności energetycznej oraz do zmniejszenia śladu węglowego w całym łańcuchu wartości grupy, której rezultatem będzie łagodzenie zmian klimatu.

Polityka Klimatyczna Grupy ERBUD ma na celu wskazanie nadzoru zarządczego nad wyzwaniem związonymi z zapobieganiem negatywnym zmianom klimatu, wyznaczenie celów klimatycznych dla wszystkich spółek należących do GK ERBUD wraz ze wskazaniem mechanizmów ich realizacji. Określa ryzyka i prezentuje ocenę ich wpływu na model biznesowy, wpływu zmian klimatu na działalność poszczególnych segmentów biznesowych, zdefiniowanie zasadniczych wskaźników a także redukcji emisji w zakresie Scope 1, Scope 2 oraz rozszerzenie również działań redukcyjnych o Scope 3. Opracowanie zapewnia o stosowaniu procesów należytej staranności Grupy ERBUD wobec działań ukierunkowanych na łagodzenie zmian klimatu.

GRUPA

1

Zdefiniowane dla organizacji cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG)

(w celu łagodzenia zmian klimatu):

30%

redukcji emisji bezpośrednich (Zakresu 1),

40%

redukcji emisji pośrednich (Zakres 2) poprzez działania proefektywnościowe oraz poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na poziomie 80% udziału,

Dokończenie wyliczeń emisji pośrednich (Zakres 3) i 10% ich redukcji.

40%

redukcji emisji bezpośrednich (Zakresu 1),

NEUTRALNOŚĆ

w aspekcie emisji pośrednich (Zakres 2) poprzez działania proefektywnościowe oraz poprzez 100% wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

20%

redukcji emisji pośrednich (Zakres 3)

NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA

Uzyskanie neutralności klimatycznej, w tym poprzez redukcję i asymilację emisji pozostałych gazów cieplarnianych,

ZEROWY ŚLAD WĘGLOWY

Oferowanie wyłącznie produktów o zerowym śladzie węglowym w fazie A cyklu życia wyrobu/budynku budowlanego wg normy PN-EN 15804.

Za rok bazowy dla ograniczeń emisji GHG w Zakresie 1 i w Zakresie 2 określono rok 2020, zaś w Zakresie 3 rok 2024.

GRUPA

2

Zdefiniowane dla organizacji cele zmierzające do poprawy efektywności energetycznej oraz do zmniejszenia śladu węglowego w całym łańcuchu wartości grupy

(w celu łagodzenia zmian klimatu):

REDUKCJA ZUŻYCIA ENERGII O 10%

w oparciu o analizę indeksu zużycia energii do przychodów generowanych na realizowanych inwestycjach.

POPRAWA STRUKTURY

wykorzystania źródeł energii odnawialnej na prowadzonych inwestycjach w odniesieniu do całkowitych kosztów zużycia energii w wysokości 10%.

GRUPA

3

Zdefiniowane dla organizacji cele zmierzające do znaczącego ograniczenia ryzyk fizycznych związanych z klimatem

(w celu adaptacji do zmian klimatu):

OGRANICZENIE RYZYKA

Włączenie się organizacji w proces ograniczania ryzyka fizycznego ostrego i ryzyka fizycznego długotrwałego swych klientów poprzez przygotowanie produktów realnie je minimalizujących.

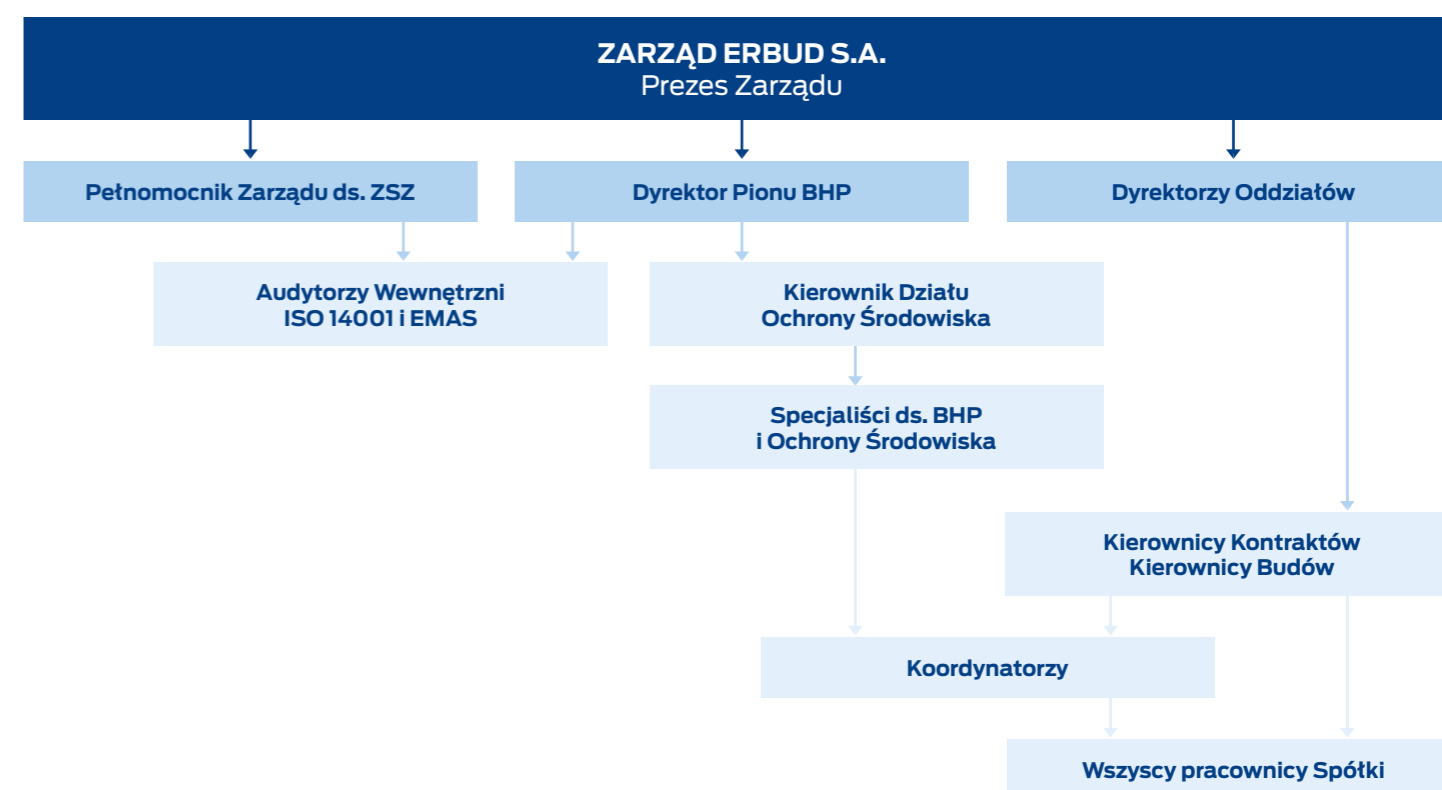
ZERO RYZYKA

Nierealizowanie budów i produktów budowlanych w miejscach narażonych na zidentyfikowane ryzyko fizyczne ostre w wysokiej kategorii ryzyka określonym przez grupę i/lub ryzyka fizycznego długotrwałego.

2.3. Struktura organizacyjna Systemu Zarządzania Środowiskowego

ERBUD S.A. posiada rozbudowaną strukturę organizacyjną dla zakresu systemu zarządzania środowiskowego. Została tak zaprojektowana, aby zapewnić sprawne i efektywne wykorzystanie wiedzy i doświadczenia każdego z pracowników - przy jednoczesnym zapewnieniu jasnego podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności.

Zgodnie z polityką ERBUD S.A., każda osoba w strukturze organizacyjnej, zgodnie z hierarchią, jest współodpowiedzialna za sprawy środowiskowe. Dokładne zakresy zadań, odpowiedzialności i uprawnień oraz wzajemnych powiązań pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, a także uprawnienia i obowiązki poszczególnych pracowników zostały uwzględnione w procedurze „Zarządzanie środowiskowe”, procedurze „Przywództwo” i schematach organizacyjnych na budowach.

Struktura wspierająca system zarządzania środowiskowego w ERBUD SA

Za utrzymanie i doskonalenie wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, środowiskowego i EMAS odpowiada Pion BHP i wydzielony w ramach tego pionu Dział ochrony środowiska. Dyrektor Pionu BHP i Kierownik Działu ochrony środowiska współpracują z Pełnomocnikiem ZSZ w zakresie integracji wszystkich procesów i dokumentacji ZSZ. Pion BHP jako komórka centralna funkcjonująca w strukturach Grupy ERBUD, odpowiada również za nadzór nad zarządzaniem operacyjnym w obszarze środowiskowym. Pozwala to na wprowadzenie w spółkach działających na terenie Polski jednolitych standardów i procedur uwzględniających jednocześnie specyfikę działalności każdej z nich.

ERBUD S.A. posiada wśród swoich pracowników (Pion BHP i Pion Zarządzania Procesami i Digitalizacji) zespół doświadczonych wewnętrznych audytorów systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 i EMAS. Audytorzy cyklicznie, zgodnie z opracowanym harmonogramem, przeprowadzają audyt funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego i EMAS w poszczególnych jednostkach organizacyjnych firmy oraz na realizowanych budowach.

2.4. Opis funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego

System zarządzania środowiskowego (ZŚ) w ERBUD S.A. oparty jest na cyklu PDCA czyli modelu ciągłego doskonalenia obejmującego etapy PLANOWANIE, WYKONANIE, SPRAWDZENIE i DZIAŁANIE.

Proces ciągłego doskonalenia systemu ZŚ stosowany jest we wszystkich zidentyfikowanych w ERBUD na każdym etapie cyklu życia wyrobu/usługi procesach, które mają lub mogą mieć wpływ na środowisko i obejmuje:

- bieżący nadzór nad planowaniem procesów i działań, w tym przygotowaniem i realizacją budów,
- przeprowadzany przegląd środowiskowy w ramach stale funkcjonujących elementów ZSZ,
- ocena wyników działalności i skuteczności SZŚ w ramach corocznego przeglądu zarządzania,
- identyfikowane i nadzorowane znaczące aspekty środowiskowe, których źródłami są wyszczególnione w firmie procesy. Aspekty środowiskowe oceniane są na każdym etapie realizacji usługi zgodnie z zapisami systemu zarządzania środowiskowego,
- zidentyfikowane i przestrzegane wymagania prawne i inne wymagania w tym decyzje (decyzje środowiskowe i uwarunkowania wynikające ze specyfiki budów),
- wprowadzone działania sprawdzające i oceniające zgodność prowadzonych procesów z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz innymi mającymi zastosowanie,
- ustalone cele i zadania, których spełnienie gwarantuje poprawę oddziaływania na środowisko i znacząco wpływa na poprawę zaangażowania pracowników w zarządzanie środowiskowe w spółce,
- systematyczne szkolenia pracowników mających wpływ na środowisko i podnoszenie ich świadomości środowiskowej / ekologicznej i kompetencji,
- zidentyfikowane możliwe do wystąpienia potencjalnie korzystne skutki (szanse) i zagrożenia (ryzyka) dla środowiska, opracowane dla tych zagrożeń tryby postępowania i okresowo przeprowadzane działania symulacyjne w celu podjęcia skutecznych działań na wypadek zaistnienia incydentów,
- prawidłową komunikację wewnętrzną - przepływ informacji w przedsiębiorstwie i na zewnątrz z klientami, stronami zainteresowanymi, organami administracji publicznej oraz jednostkami kontrolnymi,
- skuteczną komunikację zewnętrzną dotyczącą sprawozdawczości środowiskowej w formie deklaracji środowiskowej,
- ocenę skuteczności funkcjonowania systemu w ramach audytów wewnętrznych i bieżącej kontroli. W przypadku stwierdzonych niezgodności, ERBUD SA podejmuje stosowne działania korygujące w celu usunięcia ich przyczyn,
- wykonywane corocznie przeglądy zarządzania przez najwyższe kierownictwo i opracowane wnioski do doskonalenia systemu podczas których ocenia się skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego.

Działania operacyjne w ERBUD S.A. polegają na zarządzaniu głównymi procesami dotyczącymi zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych. Celem tych działań jest zapewnienie, że negatywny wpływ na środowisko procesów wytwórczych jest nadzorowany i ograniczany do minimum. Dokonujemy identyfikacji wszystkich aspektów środowiskowych na poziomie centralnym oraz dodatkowo w jednostkach organizacyjnych i działających w ich ramach lokalizacjach tymczasowych (budowach).

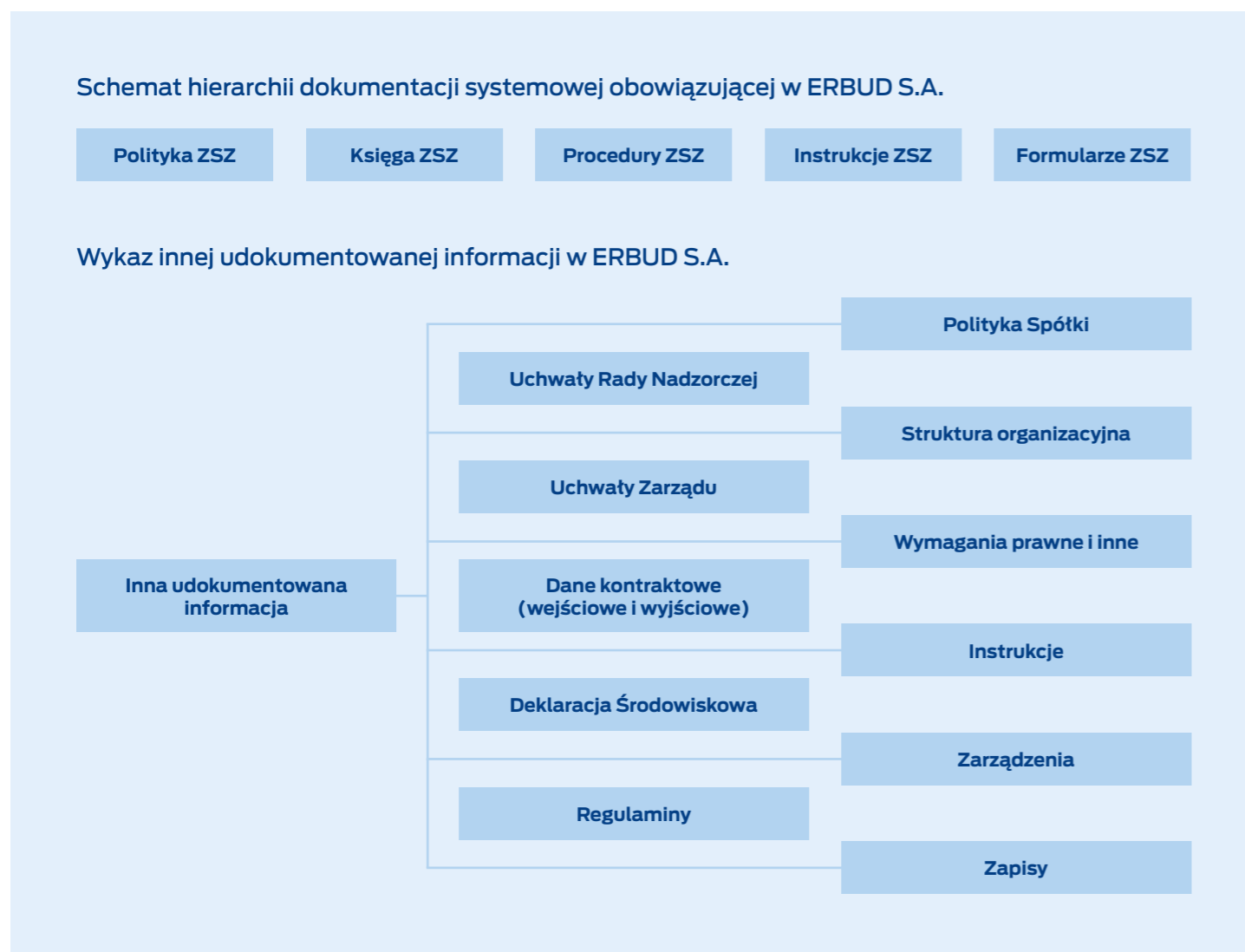
Aspekty sklasyfikowano jako:

- **aspekty bezpośrednie** wynikające z działalności organizacji i nadzorowane bezpośrednio przez Spółkę,
- **aspekty pośrednie**, na które organizacja ma pośredni wpływ w ramach współpracy z innymi organizacjami.

W ramach integracji działań systemowych z procesami biznesowymi ERBUD S.A. sprawy dotyczące obowiązujących w spółce systemów zarządzania mają odzwierciedlenie w innych udokumentowanych informacjach, na które składają się:

- dokumentacja wynikająca z ZSZ, opierająca się na normach ISO,
- inna udokumentowana informacja.

Poniższe schematy obrazują hierarchię dokumentacji obowiązującej w ERBUD S.A.:

ERBUD S.A. zapewnia odpowiednią identyfikację i opis, właściwy format i nośnik, przegląd i zatwierdzanie pod kątem przydatności i adekwatności w udokumentowanej informacji. Gwarantujemy poufność, bezpieczeństwo i ochronę dokumentacji przed utratą integralności i niewłaściwym jej użyciem. Dostęp do dokumentacji zapewniony jest dzięki platformie intranetowej <http://intranet.erbudsa.com>.

ERBUD S.A. uwzględnia sprawy zarządzania środowiskowego na każdym szczeblu organizacji oraz na każdym etapie realizacji życia usługi. Uznajemy to za podstawowe procesy zarządzania i w związku z tym stosowne zapisy znajdują odzwierciedlenie w odpowiednich aktach wewnętrznych (m.in. zarządzeniach, schematach organizacyjnych z przypisaniem obowiązków w zakresie BHP i OŚ, polityce i misji spółki, regulaminach, zapisach kontraktowe).

Przy identyfikowaniu bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych swoich działań, organizacja przyjmuje perspektywę cyklu życia, uwzględniając ich etapy, które może kontrolować lub na które może mieć wpływ. Szczegóły opisano w punkcie 4.1 deklaracji.

Wdrożony i utrzymywany przez ERBUD S.A. Zintegrowany System Zarządzania pozwala na uzyskanie szeregu korzyści m.in.:

- nadzoruje znaczące aspekty środowiskowe oraz związane z nimi efekty działalności środowiskowej,
- optymalizuje procesy ograniczając wskaźniki energochłonności przy równoczesnym spełnianiu wymagań umów i pozwoleń,
- poprawia skuteczność monitorowania procesów oraz zwiększa szybkość reagowania w przypadku zaobserwowania stanów nieprawidłowych,
- zwiększa świadomość i zaangażowanie pracowników w kwestiach środowiskowych,
- zapewnia wypracowaniu poczucia wzajemnej odpowiedzialności pracowników za stan środowiska naturalnego, czyli buduje i kształtuje kulturę i świadomość środowiskową pracowników,
- zapewnia właściwy sposób postępowania z odpadami i optymalizuje sposób gospodarowania odpadami.

2.5. Kontekst organizacji i współpraca z otoczeniem ERBUD S.A.

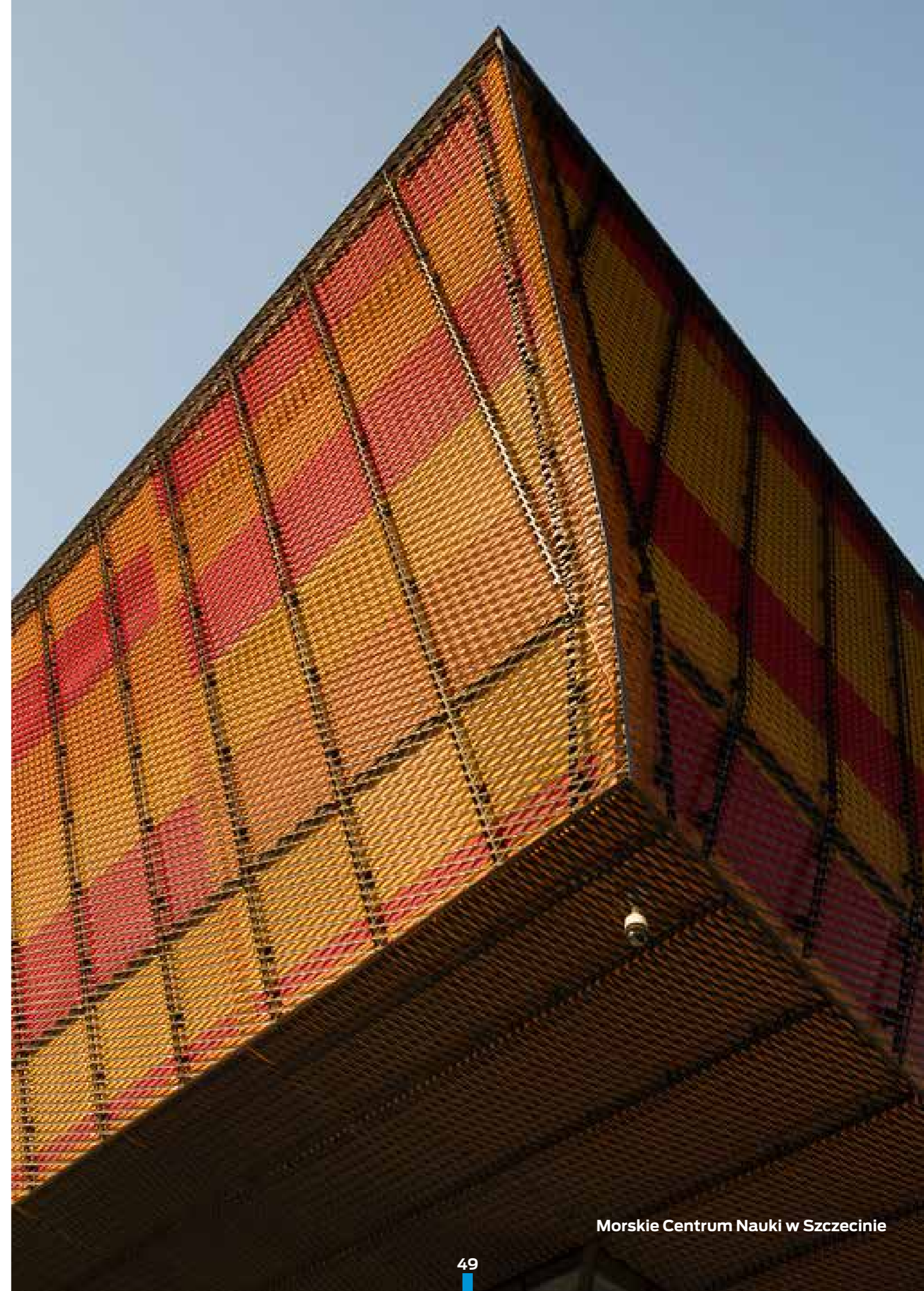
Zgodnie z obowiązującymi standardami norm ISO w zakresie ZSZ ERBUD S.A., zrozumienie kontekstu organizacji jest procesem, w wyniku którego zostają określone czynniki wpływające na funkcjonowanie organizacji, na cele i zdolność zrównoważonego rozwoju. W procesie zdefiniowania kontekstu organizacji są uwzględnione czynniki zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne. Kontekst organizacji w przypadku ERBUD S.A. to zrozumienie potrzeb i oczekiwań wszystkich zainteresowanych stron, w tym Klientów, dostawców i społeczności lokalnej. ZSZ nie ogranicza się do powyższych, ale definiuje potrzeby wszystkich pozostałych partnerów występujących w relacjach z ERBUD S.A. i jego otoczeniu. Szczegóły związane z kontekstem organizacji i zainteresowanymi stronami zawarto w rozdziale 4 Księgi Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A.

2.5.1. Strony zainteresowane

Będąc spółką tworzącą jedną z największych budowlanych grup kapitałowych w Polsce, mamy świadomość rosnącego wpływu naszej działalności na otoczenie. Dlatego naszą dewizą jest zrównoważony rozwój, który pozwala nam tworzyć wysoką wartość dla wszystkich zainteresowanych stron. Należą do nich m.in. pracownicy, inwestorzy, dostawcy usług i wyrobów budowlanych ale także członkowie lokalnych społeczności czy beneficjenci działań Fundacji ERBUD.

Zainteresowane strony związane z działalnością środowiskową ERBUD S.A.

dostawcy usługi	inwestorzy i klienci	pracownicy
społeczność lokalna	ERBUD S.A.	dostawcy wyrobów
urzędy i instytucje	inne...	spółki Grupy ERBUD

Relacje z kluczowymi interesariuszami budujemy i wzmocniamy w ramach wzajemnych korzyści, uwzględniając jednocześnie standardy i wymagania środowiskowe. Szanujemy zdanie i opinie wszystkich zainteresowanych stron gdyż, to dzięki nim kształtujemy kierunek podejmowanych przez nas decyzji mających wpływ na nasze otoczenie.

Rok pandemii przyniósł wiele ryzyk, ale i stworzył szanse. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom, szeroko rozumianej informatyzacji mieliśmy ze sobą stały kontakt, mimo dzielących nas kilometrów i barier sanitarno-epidemiologicznych.

Mogliśmy dzięki temu dostosowywać nasze działania do aktualnej sytuacji i potrzeb. Ograniczenie przemieszczania zredukowało również zużycie paliw, a tym samym zmniejszyło niekorzystne zmiany klimatu. Jesteśmy przekonani, że po ustaniu pandemii pozostaniemy przy spotkaniach online omawiając wiele aspektów działalności firmy, co wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz wyeliminuje barierę odległości.

2.5.2. Komunikacja wewnętrzna

W celu zapewnienia skutecznego i efektywnego funkcjonowania zintegrowanego systemu zarządzania określiliśmy i zakomunikowaliśmy pracownikom ich role, odpowiedzialności i uprawnienia, w tym również w zakresie zarządzania środowiskowego. Każdy pracownik jest świadomy odpowiedzialności i uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska oraz wie jak jego działania lub ich brak może wpływać na środowisko naturalne. Proces komunikacji wewnętrznej dzięki dużemu zaangażowaniu najwyższego kierownictwa spółki oraz przyjętym metodom komunikacji jest sprawny. Opiera się zarówno na bezpośrednich relacjach pracowników, kontakcie online czy przy użyciu wewnętrznej platformy SharePoint. Procesem komunikacji wewnętrznej dotyczącej zagadnień środowiskowych koordynuje Dyrektor Pionu BHP, Kierownik Działu Ochrony Środowiska i działający w ich imieniu Specjaliści ds. BHP i Ochrony Środowiska.

Do komunikowania stosujemy takie narzędzia jak:

- szkolenia, rozmowy, spotkania z przełożonymi i współpracownikami,
- spotkania (w tym online) omawiające wyniki przeglądu środowiskowego, audytów (wewnętrznych i zewnętrznych), zmian w zarządzaniu środowiskowym,
- newsletter Grupy ERBUD „ERnews” – regularny mailing do wszystkich pracowników, zawierający informacje o zmianach i nowościach w firmie, w tym środowiskowych
- drukowany magazyn ERnews – jest zbiorczą publikacją podsumowującą najważniejsze kwartalne informacje z życia firmy; magazyn wydawany jest także w formie on-line, strony internetowe spółek Grupy ERBUD,
- komunikaty zarządów spółek przesyłane do pracowników pocztą elektroniczną oraz dostarczane pracownikom liniowym w postaci drukowanej,
- zintegrowany raport roczny,
- social media,
- konkursy pracownicze,
- platformy intranetowe, w tym Share Point,
- szkolenia informacyjne na budowach, kampanie, w tym szkolenia i warsztaty prowadzone w ramach Tygodnia bezpieczeństwa.

W bieżącym roku opublikowaliśmy wewnętrzny Informator BHP i OŚ „ERSAFE”, w którym pracownicy znajdują aktualności z obszaru BHP i środowiskowego, w tym zmiany w wymaganiach prawnych, wewnętrznych procedurach, dobre praktyki oraz akcjach prośrodowiskowych i innych wydarzeniach na budowach.

Pandemia pokazała, jak istotną rolę w organizacji odgrywa skuteczna komunikacja, przede wszystkim ta wewnętrzna. Nie chodzi wyłącznie o szybkość wdrażania nowych procedur, ale o budowanie poczucia wspólnoty, motywowanie do pracy czy kreowanie dobrej atmosfery w firmie. Aby nie ograniczać nowym pracownikom możliwości poznania członków zarządu oraz innych kluczowych dla spółki pracowników, struktury i standardów pracy w Grupie ERBUD zainicjowaliśmy program „TYDZIEŃ NA ŁĄCZACH”. Każda osoba nowo zatrudniona w ERBUD SA przechodzi podczas procesu adaptacyjnego szkolenie z zakresu obowiązującego systemu zarządzania środowiskowego wg EMAS.

Wyzwaniem w komunikacji wewnętrznej w naszej branży jest rozproszona struktura i zróżnicowane stanowiska. Wysłanie wiadomości e-mail może być niewystarczające, z tego powodu istotna jest dywersyfikacja kanałów dotarcia, aby każdy pracownik bez względu na wiek, stanowisko czy zaawansowanie technologiczne, poczuł się poinformowany. Pracownicy są najsilniejszymi ambasadorami ERBUDu jako marki.

2.5.3. Komunikacja zewnętrzna

Dialog z zainteresowanymi stronami jest niezmiernie ważny przy realizacji każdej naszej inwestycji, dlatego zawsze staramy się nawiązać kontakt ze społecznością lokalną i miejscowymi władzami w celu zapoznania się z potrzebami i problemami związanymi z daną budową. Prowadząc firmę budowlaną jesteśmy świadomi swojego wpływu na środowisko i otoczenie, w którym funkcjonujemy. Dużą wagę przywiązujemy do procesu uświadamiania i komunikowania tematyki proekologicznej oraz wypracowanym przez lata standardów i dobrych praktyk wszystkim zainteresowanym stronom, również otoczeniu.

Realizujemy to m.in. przez:

- włączenie tematyki środowiskowej i działań koniecznych podczas realizacji kontraktu do procesu negocjacji, w czasie którego przekazujemy nasze wymagania i niezbędne działania przez podwykonawców w odniesieniu do konkretnej specyfiki prac na budowie,
- ustalenie jasnych zasad dla dostawców usług i wyrobów poprzez zasady środowiskowe stanowiące załącznik do umowy,
- stosowanie na terenie każdej budowy tablic informacyjnych BHP i OŚ oraz innych oznakowań środowiskowych,
- opracowany przewodnik i film animowany wskazujący wymagania i dobre praktyki środowiskowe przy realizacji inwestycji budowlanych,
- kontakty telefoniczne i/lub email pracowników, którzy są uprawnieni do reprezentowania Spółki na zewnątrz w sprawach ZSZ i standardu EMAS; dla uproszczenia komunikacji stworzyliśmy jeden adres mailowy srodowisko@erbud.pl,
- rozmowy i narady organizowane w ramach bieżącej działalności obejmujące zagadnienia środowiskowe,
- publikację informacji dotyczących SZŚ, w szczególności Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) i Deklaracji Środowiskowej na stronie internetowej www.erbud.pl,
- Zarząd spółki chętnie uczestniczy w różnych prelekcjach i konferencjach prezentując działania i podejście ERBUD-u do ekologii i zrównoważonego budownictwa,
- media społecznościowe – prowadzimy kanały ERBUD Group na Facebooku, LinkedInie oraz na Instagramie, na których umieszczane są informacje m.in. o środowiskowej działalności ERBUD,
- zintegrowany raport roczny zawierający informacje dotyczące działalności spółki, w tym działań na rzecz ograniczenia negatywnych zmian klimatu,

54

54

Koledzy z Rzeszowa świadomi szkodliwości składowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zorganizowali zbiórkę „elektrośmieci”, w tym zużytych baterii, tonerów czy świetlówek. Zebrane elektrośmieci zostały poddane recyklingowi.

55

Budowa Port Popowice we Wrocławiu. Powtórne wykorzystanie zużytych materiałów (desek ERBUD) jako zabezpieczenie przypniowe drzew.

3. Społeczna odpowiedzialność za środowisko, dobre praktyki proekologiczne

ERBUD S.A. podejmuje działania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej współpracowników oraz lokalnej społeczności. Aktywnie uczestniczy w edukowaniu, prezentując swoje kompetencje w praktycznych działaniach nie tylko budowach ale i najbliższym otoczeniu.

Realizacja każdej inwestycji budowlanej związana jest z niekorzystnym jej oddziaływaniem na środowisko naturalne i otoczenie. Aby zmniejszyć ten negatywny wpływ stosujemy wiele rozwiązań organizacyjnych i technicznych. Są to m.in.:

- **Zabezpieczenia przed pyleniem, erozją wietrzną (emisją niezorganizowaną).**
- Główne części funkcyjne placu budowy (drogi i place technologiczne) utwardzamy kruszywem tamowanym lub płytami betonowymi. Wprowadzamy ograniczenie prędkości pojazdów poruszających się po placu budowy. Na ogrodzeniach budowy umieszczamy geowłókniny, które dodatkowo polewane wodą stanowią skuteczną barierę dla pyłu. Maksymalnie skracamy czas trwania odstonięcia powierzchni narażonej na erozję wietrzną, jeżeli nie jest to możliwe stosujemy zagęszczanie mechaniczne lub obsiewamy teren szybko rosnącą roślinnością.
- **Wybór metod realizacji robót budowlanych ograniczający drgania i inne oddziaływania dynamiczne na sąsiadujące z budową budynki i inne obiekty oraz stały ich monitoring.**
- **Zabezpieczenia otoczenia budowy przed hałasem poprzez montaż barier akustycznych/ dźwiękochłonnych.**
- **Jednolite oznakowanie naszych inwestycji** (tablice BHP i OŚ, oznakowanie kontenerów na odpady oraz inne znaki środowiskowe).

ERBUD BEZPIECZNA BUDOWA

ZATRZYMAJ SIĘ, PRZEANALIZUJ, ZAPLANUJ!!!

STOP

- Czy wiesz kto pełni bezpieczniaka nad Twoimi pracami? Czy posiada on kwalifikacje stanowiskowe?
- Czy zapoznałeś się z Instrukcją Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR)?
- Czy posiadają przewidziane na wykonywane prace niezbędne czynniki?
- Czy na Twoim stanowisku występują zagrożenia? Czy Twoje stanowisko jest odpowiednio zabezpieczone, czy posiada OŚ?
- Czy posiadasz niezbędne narzędzia i sprzęt do bezpiecznego wykonania pracy?
- Czy wyznaczyłeś strefy niebezpieczne? Czy nie zaprzęcasz każdego lub osobno przeznaczonych urządzeń doświadczeń?

ANALIZA

- Czy wiesz jak ocenić? Jak możesz zrehabilitować niebezpieczeństwo na Twoim stanowisku? Czy znasz metody pracy opisane w IBWR i je zastosowałeś?
- Czy dokonałeś odpowiedniej oceny ryzyka (IBWR)? Czy wiesz jak bezpiecznie dotrzeć do stanowiska pracy?
- Czy stosujesz prawidłowych i sprawdzonych narzędzi, maszyny i urządzenia?

START

- Musisz rozpoznać pracę.

JEŚLI MASZ WĄTPLIWOŚĆ CO DO SPOSOBU BEZPIECZNEGO WYKONYWANIA PRACY – ZAPYTAJ NAJBLIŻY!

WŁĄCZ OCHRONĘ ŚRODOWISKA W ERBUD S.A.

GOSPODARKA ODPADAMI

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY NA TERENACH I W BUDOWACH
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

BIORÓŻNORODNOŚĆ

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

ZAMIECZYSZCZENIE GRUNTU I WODY

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

UŁATWIENIE PROCESU BUDOWY I WODY

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

ZUŻYCIE ZASOBY NATURALNYCH

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

EMISJA GAZÓW DO POWIETRZA

- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE
- WŁAŚCIWE ODPADY W BUDOWIE I NA BUDOWIE

UWAŻAJ!!!

JEŚLI JESTESZ OSOBNĄ SYTUACJĄ POTENCJALNIE SZKODLIWĄ DLA ŚRODOWISKA - ZGŁOŚ TO!

BHP NA BUDOWIE

NUMERY TELEFONÓW ALARMOWYCH 112, 997, 998, 999

- **Zabezpieczenia elementów cennych przyrodniczo** np. drzew i krzewów, w miejscach gdzie występuje ryzyko ich uszkodzenia stosując zasady:

- drzewa i krzewy rosnące w skupiskach – stosowanie wygradzenia zbiorowego (obARRIEROWANIE systemowe, wygradzenia panelowe, wygradzenia siatkowe),
- drzewa i krzewy rosnące pojedynczo – stosowanie zabezpieczeń przypniowych (ostony przypniowe drewniane lub gumowe).

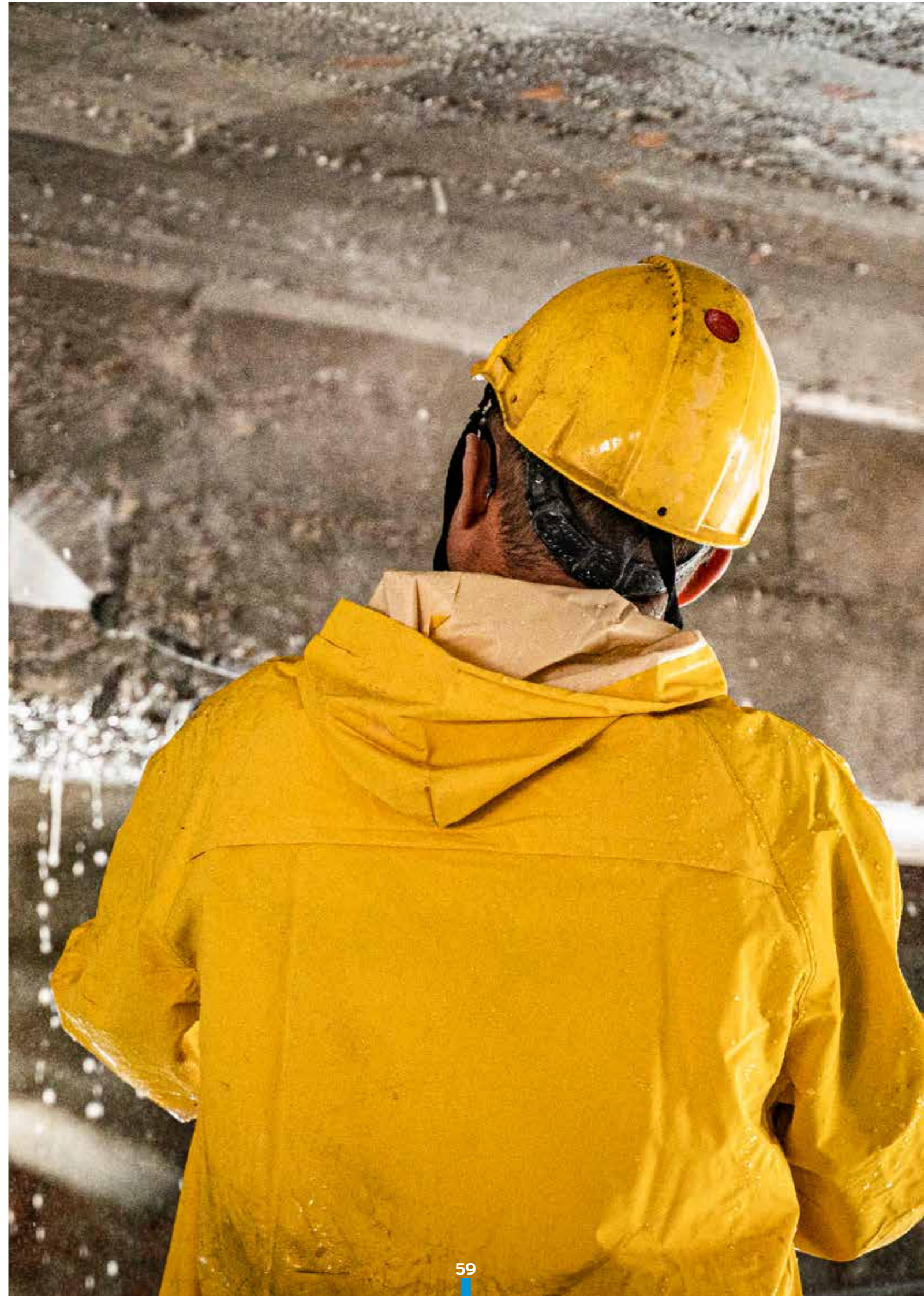
Budowy do wykonania zabezpieczeń przypniowych drzew często wykorzystują zużyte, nienadające się do użycia jako zabezpieczenie krawędziowe prac na wysokości - powtórne wykorzystanie materiałów.

- **Każdą wycinkę drzew realizujemy zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami** po wcześniejszym zweryfikowaniu przez ornitologa braku siedlisk ptaków.
- **Rozwiązania pozwalające na gospodarowanie wodami opadowymi i ograniczenie sptywu powierzchniowego tych wód na sąsiednie działki** np. poprzez montaż szczelnych barier na ogrodzeniu działki.
- **Dodatkowe wygradzenia/zabezpieczenia placu budowy**, które mają za zadanie stworzenie bariery dla płazów i innych małych zwierząt oraz minimalizację strat w populacji podczas prac budowlanych.
- **Odpowiednio przygotowane szczelne miejsca do mycia betonowozów i pomp do betonu.** Mają one za zadanie zapobiegać uwalnianiu się do gruntu wody zawierającej pozostałości betonu i mieszanek cementowo-wapiennych lub gipsowych.
- **Miejsca do mycia kół pojazdów i maszyn opuszczających teren budowy z zamkniętym obiegiem wody.**

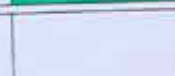

Przykład: Budowa CITY VIBE w Krakowie

- **Zapewniamy na każdej naszej budowie sorbenty i inne materiały sorpcyjne na wypadek uwolnienia się substancji ropopochodnych lub innych.** Szkolimy również pracowników z zakresu przeciwdziałania incydentom środowiskowym oraz bezpiecznego usuwania ich skutków.

OZNACZENIE KOLORYSTYCZNE FILTRÓW		
A		Opary organiczne, rozpuszczone w cieczach o punkcie wrzenia >65°C
B		Gazy i pary nieorganiczne: siarkowodor, cyjanowodór
E		Dwutlenek siarki
K		Amoniak i organiczne pochodzące z amoniaku
P		Cząstki (pyły i aerozole)
Hg-P3		Pary rtęci

TOUR DE ERBUD

W ERBUD nie tylko promujemy aktywny styl życia, wśród naszych pracowników i partnerów biznesowych ale jednocześnie pomagamy dzieciom. 27 sierpnia 2022 zorganizowaliśmy pierwszy Tour de Erbud. Cała trasa została podzielona na odcinki, uczestnicy mogli wybrać różnej długości pętle wokół Torunia lub Warszawy, lub pokonać całą symboliczną trasę z pierwszej siedziby firmy do tej aktualnej. Na ten wyczyn porwało się 16 osób, które przejechały łącznie ponad 240 km. W bieżącym roku również zapraszamy do liczego udziału w akcji.

4. Aspekty środowiskowe

4.1. Kryteria i ocena znaczenia aspektów środowiskowych

Z działalnością ERBUD S.A. związane są zarówno bezpośrednie jak i pośrednie oddziaływania procesów na środowisko naturalne.

W oparciu o zapisy zintegrowanego systemu zarządzania funkcjonującego w Spółce, na poziomie centralnym organizacji stale (minimum raz w roku, w czasie przeglądu zintegrowanego systemu zarządzania) **identyfikujemy i oceniamy wszystkie aspekty oddziaływania procesów (głównych i pomocniczych) na środowisko, które rozpatrujemy w kategoriach:**

- **aspekty bezpośrednie** wynikające z działalności spółki, na które mamy bezpośredni wpływ i możemy je w pełni nadzorować,
- **spekty pośrednie**, czyli te, które możemy nadzorować jedynie w ograniczonym zakresie, a wpływać na nie jedynie poprzez oddziaływanie na inne strony np. podwykonawców, dostawców.

Ocenę znaczenia aspektów prowadzimy w oparciu o przyjęte w systemie kryteria uwzględniające m.in.:

- potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, w tym dla różnorodności biologicznej,
- stan środowiska (kwestie takie jak wrażliwość lokalnego, regionalnego lub globalnego środowiska),
- rozmiar, liczbę, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania,
- istnienie wymogów wynikających z odpowiedniego prawodawstwa z zakresu ochrony środowiska,
- opinie zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji.

Zastosowana ocena punktowa (zgodnie z zapisami instrukcji systemowej) pozwala jednoznacznie wskazać te aspekty, które w związku z prowadzoną działalnością mają znaczący wpływ na środowisko i tworzone są dla nich elementy SZŚ. Pozostałe aspekty nieuznane za znaczące podlegają nadzorowi w zakresie zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi mającymi zastosowanie.

W jednostkach organizacyjnych (oddziałach) oraz funkcjonujących w ramach ich struktur lokalizacjach tymczasowych (budowach) osoby odpowiedzialne ponownie analizują i oceniają korzystając z tych samych kryteriów znaczenie wpływu ich działalności na środowisko uznając za znaczące aspekty środowiskowe wskazane na poziomie centralnym.

Na podstawie określonych celów, znaczących aspektów środowiskowych oraz przydzielonych zadań Kierownictwo w jednostkach organizacyjnych ustanawia i wdraża „Programy środowiskowe”.

Program środowiskowy uwzględnia:

- zidentyfikowane znaczące aspektu środowiskowe,
- cele środowiskowe,
- zidentyfikowane ryzyka i szanse,
- działania zapobiegawcze odnoszące się do ryzyk,
- monitorowanie aspektów środowiskowych,
- określenie odpowiedzialności za wykonanie tych zadań.

Dla naszych działań i procesów identyfikujemy i oceniamy aspekty środowiskowe. Realizujemy to już na etapie przygotowania oferty oraz projektowania (przy realizacji inwestycji w systemie „zaprojektuj i wybuduj”), w ramach określania ryzyk i szans. Działania te mają na celu przekazanie wiedzy Nadzorowi Budowy ułatwiając tym samym planowanie działań związanych z ochroną środowiska już na etapie realizacji kontraktu. Zapisy w postaci karty ryzyk i szans przechowywane są przez Kierownika projektu odpowiedzialnego za projektowanie i dział przygotowania produkcji.

Odpowiedzialności w zakresie identyfikacji i oceny znaczenia aspektów środowiskowych, wyznaczania celów, planowania działań zapobiegawczych oraz wyznaczenia osób do ich realizacji podczas trwania budowy zostały powierzone Kierownikowi Budowy. Po przejęciu placu budowy w ramach szeroko pojętego planowania sporządza m.in. Program środowiskowy na podstawie zidentyfikowanych wcześniej znaczących aspektów środowiskowych oraz uwzględnia w nim warunki i specyfikę realizowanej inwestycji. Planując inwestycję analizie poddawane są możliwości ponownego wykorzystania materiałów lub odpadów, które mogą wystąpić w czasie trwania całego procesu budowlanego.

Na etapie realizacji procesu budowlanego, w tym przy realizacji transportów i dostaw nadzór zarządza ryzykami i szansami w oparciu o znaczące aspekty środowiskowe. Wprowadza niezbędne działania zapobiegawcze mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko oraz planuje działania w celu wykorzystania szans. Zarządzaniu podlegają również ryzyka i szanse w zakresie gospodarki materiałowej i odpadowej, stale poszukujemy przy tym możliwości ponownego wykorzystania materiałów i odpadów.

Oceniając znaczenie aspektów środowiskowych i poziom wpływu na środowisko wynikającego z działań Spółki, bierzemy pod uwagę normalne warunki działania, warunki istniejące podczas przygotowania danego obiektu do eksploatacji, zamykania działalności związanej z obiektami tymczasowymi oraz warunków nadzwyczajnych, które można przewidzieć. Do sytuacji nadzwyczajnych/ awaryjnych stosujemy sposób postępowania określony w dokumentacji zintegrowanego systemu zarządzania.

4.2. Bezpośrednie aspekty środowiskowe

Zidentyfikowaliśmy bezpośrednie aspekty środowiskowe, które są związane z działalnością siedziby firmy, biur oddziałów oraz lokalizacjami tymczasowymi (budowy), na które mamy wpływ i możemy je w pełni nadzorować.

Poniższa tabela zawiera wykaz zidentyfikowanych aspektów środowiskowych wraz ze źródłem ich powstania oraz potencjalnym wpływem na środowisko.

Bezpośrednie aspekty środowiskowe		
Aspekt środowiskowy	Źródło powstania aspektu	Wpływ na środowisko
Hłas	REALIZOWANE BUDOWY: • proces budowlany • praca sprzętu budowlanego • dostawy materiałów	• uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców • uciążliwość dla zwierząt mogących wystąpić w sąsiedztwie budowy
Wibracje, drgania	REALIZOWANE BUDOWY: • proces technologiczny (realizacja robót rozbiórkowych oraz wykopów) • praca sprzętu budowlanego	• uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców • oddziaływanie na środowisko naturalne – faunę
Pyły (emisje niezorganizowane)	REALIZOWANE BUDOWY: • pylenie z dróg dojazdowych/wewnętrznych budowy • pylenie z pryzm materiałów sypkich np. piasku złożonych na terenie budowy • pył powstający podczas wiercenia, cięcia, szlifowania i innych robót budowlanych	• uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców • zanieczyszczenie środowiska pyłem • uszkodzenie roślin poprzez osiadający na ich powierzchni pył
Odpady komunalne	REALIZOWANE BUDOWY: • odpady komunalne powstające na zapleczech budów BIURA: • odpady komunalne powstające w siedzibie firmy oraz biurach oddziałów	• obciążenie środowiska powstałymi odpadami • zajmowanie powierzchni na składowiskach, • możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
Odpady inne niż niebezpieczne	REALIZOWANE BUDOWY: • odpady powstające w wyniku prowadzenia działalności, w tym z procesów budowlanych BIURA: • Odpady powstające w biurach oddziałów oraz siedzibie firmy	• obciążenie środowiska powstałymi odpadami, • zajmowanie powierzchni na składowiskach • możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
Odpady niebezpieczne	REALIZOWANE BUDOWY: • odpady powstające w wyniku prowadzenia działalności, w tym z procesów budowlanych	• obciążenie środowiska powstałymi odpadami • zajmowanie powierzchni na składowiskach • możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
Ścieki	REALIZOWANE BUDOWY: • ścieki socjalno-bytowe powstające na zapleczech budów • mycie kół pojazdów i maszyn budowlanych • mycie betonowozów i pomp do betonu BIURA: • ścieki socjalno-bytowe powstające w biurach oddziałów i siedzibie firmy	• zanieczyszczenie wody, gleby • negatywny wpływ na rośliny i zwierzęta wodne oraz uciążliwość dla otoczenia

Zanieczyszczenie gruntu poprzez awaryjne wycieki substancji ropopochodnych i innych	REALIZOWANE BUDOWY: prace naprawcze sprzętu, maszyn prowadzone na terenie budowy stosowanie niesprawnego technicznie sprzętu magazynowanie paliwa w zbiornikach, kanistrach tankowanie maszyn na terenie budowy	przedostanie się substancji ropopochodnych i możliwość zanieczyszczenia wody i ziemi
Zużycie paliw płynnych	REALIZOWANE BUDOWY: Zużycie paliw w pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach Spalanie oleju opałowego w przenośnych nagrzewnicach Zużycie paliw w samochodach w związku z prowadzoną działalnością, w tym budowlaną	emisje gazów do powietrza wzrost zanieczyszczenia powietrza, efektu cieplarnianego
Zużycie energii elektrycznej	REALIZOWANE BUDOWY: proces budowlany zasilanie maszyn, urządzeń i sprzętu budowlanego oświetlenie placów budów zasilanie urządzeń biurowych oświetlenie siedziby firmy oraz biur oddziałów	zmniejszenie zasobów naturalnych emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego
	BIURA: zużycie energii elektrycznej w biurach oddziałów i siedzibie firmy	
Zużycie wody	REALIZOWANE BUDOWY: proces budowlany zużycie wody na cele socjalno - bytowe w biurze budowy	zmniejszenie zasobów naturalnych
	BIURA: zużycie wody na cele socjalno - bytowe w siedzibie firmy i biurach oddziałów	
Zużycie energii cieplnej	REALIZOWANE BUDOWY I BIURA ogrzewanie pomieszczeń	zmniejszenie zasobów naturalnych emisje zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego
Zużycie gazu ziemnego	BIURA: zużycie gazu ziemnego na cele grzewcze (ogrzewanie pomieszczeń)	zmniejszenie zasobów naturalnych emisje zanieczyszczeń do powietrza
Stosowanie substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych	REALIZOWANE BUDOWY: Substancje niebezpieczne - farby, lakiery, uszczelniacze i inne materiały budowlane mogące stanowić zagrożenie dla człowieka i środowiska	Negatywne oddziaływanie na zdrowie człowieka, w przypadku nieprawidłowego stosowania substancji niebezpiecznych zanieczyszczenie środowiska w przypadku przedostania się do wody i gleby
Zużycie materiałów/surowców	REALIZOWANE BUDOWY: zużycie materiałów/surowców do realizacji procesu budowlanego: betonu, stali zbrojeniowej i stali konstrukcyjnej	zmniejszenie zasobów naturalnych zajmowanie powierzchni na składowiskach odpadów w przypadku nieprawidłowego prowadzenia gospodarki materiałowej
Bioróżnorodność	użytkowanie gruntów pod realizację inwestycji budowlanych bezpośrednie oddziaływanie procesu budowlanego na roślinność i zwierzęta	bezpośrednie oddziaływanie na florę i faunę zmniejszenie populacji zwierząt oraz ich siedlisk

Szkolenie dotyczące ewakuacji z żurawia na budowie szpitala w Rzeszowie

4.3. Pośrednie aspekty środowiskowe

Zidentyfikowaliśmy również pośrednie pozytywne i negatywne oddziaływanie na środowisko m.in. naszych dostawców wyrobów, usług i podwykonawców. Korzystając w skali całej firmy podczas procesu budowlanego z setek firm podwykonawczych i dostawców materiałów, prowadzimy konsekwentne działania w celu ich kwalifikowania, aby realizując prace na rzecz spółki obniżyć do minimum szkodliwy wpływ ich działań na środowisko.

Wykonujemy to poprzez:

- sprawdzenie, czy potencjalny dostawca/usługodawca posiada odpowiednie dla oferowanej usługi decyzje organów administracyjnych,
- wprowadzanie stosownych zapisów w umowach,
- szkolenie wszystkich pracowników przed przystąpieniem do wykonywania pracy na terenach jednostek produkcyjnych.

Pośrednie aspekty środowiskowe

Działalność	Aspekt środowiskowy	Wpływ na środowisko
Zużycie mediów (energia elektryczna, woda) przez dostawców materiałów i usług na inwestycjach budowlanych	• Zużycie zasobów naturalnych • Emisje do powietrza	• zmniejszenie zasobów naturalnych • zanieczyszczenie powietrza w czasie wytwarzania energii elektrycznej
Wytwarzanie odpadów (komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpiecznych) przez dostawców materiałów i usług na inwestycjach budowlanych	• Odpady	• możliwość zanieczyszczenia gruntów i migracja zanieczyszczeń do wód • zajmowanie powierzchni na składowiskach,
Zużycie paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach należących do dostawców materiałów/usług (transport samochodowy, prace budowlane)	• Zużycie paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach • Emisje do powietrza	• emisje do powietrza - wzrost zanieczyszczenia powietrza
Transport materiałów/surowców/sprzętu realizowany przez dostawców	• Zużycie paliw płynnych • Emisje do powietrza	• emisje do powietrza - wzrost zanieczyszczenia powietrza
Kampanie/inicjatywy pro środowiskowe Szkolenia informacyjne na budowach dla dostawców materiałów/usług oraz innych zainteresowanych stron, Szkolenia z postępowania przy incydentach środowiskowych, Podnoszenie tematów środowiskowych na naradach i spotkaniach z zainteresowanymi stronami	• Świadomość proekologiczna pracowników i innych zainteresowanych stron	Aspekt pozytywny • poprawa jakości środowiska poprzez wzrost świadomości proekologicznej pracowników i zainteresowanych stron
Budowa obiektów z certyfikatem BREEM/LEED	• Emisje do powietrza, wód i gleb	Aspekt pozytywny • Zmniejszenie oddziaływania na środowisko naturalne obiektu w całym cyklu życia budynku

Powyższa tabela zawiera wykaz zidentyfikowanych pośrednich aspektów środowiskowych

W powyższych tabelach przedstawiono wykaz wszystkich aspektów bezpośrednich i pośrednich zdefiniowanych w spółce.

Po przeprowadzonej analizie i ocenie znaczenia aspektów bezpośrednich i pośrednich za znaczące uznano następujące aspekty:

- gospodarowanie odpadami (niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne) wytwarzanymi przez ERBUD oraz dostawców materiałów i usług na inwestycjach budowlanych,
- zużycie energii elektrycznej,
- zużycie paliw płynnych,
- zużycie materiałów/surowców,
- zużycie wody,
- bioróżnorodność,
- zużycie paliw płynnych w maszynach i urządzeniach należących do dostawców materiałów i usług na inwestycjach budowlanych,
- transport materiałów/surowców/sprzętu realizowany przez dostawców,

Pozostałe aspekty nieuznane za znaczące podlegają stałemu nadzorowi i w przypadku wzrostu ich znaczenia mogą zostać uznane na poziomie organizacji za znaczące.

Apartamenty Novum w Krakowie

KONKURS BEZPIECZNA BUDOWA

W 2022 roku rozstrzygnięto pierwszą edycję wewnątrzgrupowego konkursu na najbezpieczniejszą pod względem BHP i środowiska budowę. Ponad 30% stanowiły kryteria z obszaru ochrony środowiska m.in. gospodarka odpadami, realizacja celów rocznych, wyniki audytów wewnętrznych i kontroli bieżących oraz ponadstandardowe działania na rzecz środowiska.

Laureatami zostali:

I miejsce – budowa Domu studenta Jaworska we Wrocławiu

II miejsce – budynek dydaktyczno-administracyjny SGH w Warszawie

III miejsce – zespół budynków w Dąbkach k. Koszalina

5. Cele i zadania środowiskowe

Fundamentem dla opracowania celów i zadań środowiskowych są Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A., Polityka klimatyczna GK ERBUD oraz zidentyfikowane znaczące aspekty środowiskowe,

Kierując się powyższym, wynikami przeglądu zarządzania oraz chęci ciągłego doskonalenia ISO 14001, wyznaczając cele na rok 2022, wzięto również pod uwagę następujące kwestie:

- emisje bezpośrednie i pośrednie w związku z prowadzoną działalnością i konieczność usystematyzowania zbierania danych związanych z tymi aspektami,
- ustalenie wskaźników dla najistotniejszych aspektów oraz ich monitorowanie w celu wdrażania odpowiednich działań skutkujących zmniejszeniem wpływu na klimat,
- w związku z dynamicznym rozwojem Spółki, zapewnienie ciągłego procesu edukacyjnego dotyczącego tematyki środowiskowej w celu zapewnienia identyfikacji, zaangażowania i współodpowiedzialności wszystkich pracowników, zwiększenie komunikacji zewnętrznej, w tym ze społecznością lokalną w zakresie kształtowania świadomości środowiskowej,
- spełnienie wymagań prawnych i innych.

Niezmiennie nadrzędnym celem zarządzania środowiskowego w ERBUD S.A. jest realizacja procesu budowlanego w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie na środowisko, zapobieganie zanieczyszczeniom oraz postępowanie zgodnie z wymaganiami prawnymi.

Cele ogólne zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych i stanowią punkt wyjścia do wskazania celów szczegółowych i zadań środowiskowych na rok 2023, co zapisano w poniższej tabeli. Dokładny opis celów, zadań środowiskowych, wskaźniki osiągnięcia celów wraz z terminem realizacji i oraz osobami odpowiedzialnymi za ich realizację zawarto w karcie celów stanowiącą załącznik do przeglądu zarządzania.

ERBUD S.A. w 2022 roku jako jeden z celów wyznaczył udoskonalenie systemu zarządzania środowiskowego, w tym scentralizowania informacji o znaczących aspektach środowiskowych i wpływie funkcjonowania budów na środowisko. Zrealizował to poprzez stworzenie dedykowanego narzędzia informatycznego (aplikacji), które pozwala na kompleksowe zbieranie danych ze wszystkich budów i oddziałów oraz przedstawienia wyczerpujących informacji o środowiskowych efektach działalności spółki. W ramach realizacji celu związanego z poprawą stanu środowiska poprzez podniesienie środowiskowej i ekologicznej świadomości pracowników i dostawców wyrobów/usług:

- organizowano szkolenia oraz działań związanych efektywnym gospodarowaniem odpadami na budowach oraz obsługą BDO,
- stworzono przewodnik oraz film wskazujące dobre praktyki środowiskowe, na projektach budowlanych,
- zrealizowano aktywności ekologiczne przez każdy oddział Spółki,
- wprowadzono jednolite wzory piktogramów na pojemniki na odpady,
- utrzymano montaż tablic BHP i środowiskowych na każdej realizowanej inwestycji.

Nie osiągnęliśmy celu związanego z uzyskaniem poziomu 60% segregowanych odpadów budowlanych u źródła oraz wdrożenia kolejnych modułów w aplikacji tj. audyty wewnętrzne, ryzyka i szanse oraz dokumentacja środowiskowa, które przenieśliśmy do realizacji na rok 2023. W dalszym ciągu doskonalimy wdrożone narzędzie informatyczne (aplikację) do nadzoru nad zagadnieniami BHP, OŚ oraz jakości.

Cele i zadania środowiskowe do realizacji w 2023 roku

Lp.	Cel	Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji
1.	Zwiększenie efektywności selektywnej zbiórki odpadów budowlanych u źródła	Poprawa nadzoru nad segregacją odpadów budowlanych na realizowanych inwestycjach (u źródła) Zapewnienie odzysku/recyklingu wytworzonych odpadów budowlanych na poziomie min. 50% Potwierdzanie ilości ponownie wbudowanych na budowie materiałów (ziemia itp.).	60% realnej segregacji odpadów budowlanych na budowach (weryfikacja BDO). Wagowy stosunek odpadów segregowanych do zmieszanych o kodzie 170904. Potwierdzenie (udokumentowane) poddania min. 30% wytworzonych na budowie odpadów zmieszanych o kodzie 170904 Dane potwierdzające ilości odzyskanych, wbudowanych lub poddanych recyklingowi materiałów	Cały rok
2.	Osiągnięcie redukcji intensywności zużycia energii elektrycznej o 10% do 2030 roku zgodnie z Polityką klimatyczną ERBUD oraz poprawy struktury wykorzystania źródeł energii odnawialnej na prowadzonych inwestycjach w odniesieniu do całkowitych kosztów zużycia energii o 10%	Monitorowanie zużycia energii elektrycznej i OZE w całej organizacji. Zwiększenie udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym pozyskiwanym na potrzeby własne Planowanie i efektywne gospodarowanie energią elektryczną na budowach, Monitorowanie i bieżącą wymianę sprzętu elektrycznego i elektronicznego na bardziej energooszczędne, Podnoszenie świadomości pracowników i podwykonawców w zakresie konieczności oszczędzania energii (gaszenie światła, odczynniki od zasilania urządzeń po zakończeniu pracy, korzystanie z urządzeń biurowych w trybie „oszczędzania energii”)	Wskaźnik intensywności zużycia energii elektrycznej (Wskaźnik za rok 2022 - 2,88 MWh/mln zł) Wskaźnik procentowy energii odnawialnej do energii całkowitej (Wskaźnik za rok 2022 wynosi 16%) Wskaźnik intensywności zużycia energii elektrycznej (Wskaźnik za rok 2022 - 2,88 MWh/mln zł)	Do 2030
3.	Ograniczenie intensywności emisji bezpośrednich ze spalania paliw (SCOPE 1) o 30% do 2030r.	Doskonalenie systemu zbierania niezbędnych danych w aplikacji HYDRA prowadzące do poprawy efektów środowiskowych Określenie istotności poszczególnych źródeł emisji ze spalania paliw na budowach realizowanych przez ERBUD i wyznaczenie na tej podstawie określonych działań na rok 2024	Wskaźniki emisji śladu węglowego w zakresie SCOPE 1. Redukcja o 5% na każdy rok (Wskaźnik za rok 2022 - 1,64 Mg/mln zł)	Do 2030
4.	Poprawa stanu środowiska poprzez podniesienie środowiskowej i ekologicznej świadomości pracowników i podwykonawców	Cykliczne szkolenia podnoszące świadomość środowiskową pracowników na projektach Realizacja aktywności ekologicznych dla poszczególnych oddziałów realizacyjnych Utrzymanie montażu tablic BHP i środowiskowych oraz innych oznakowań środowiskowych na każdej realizowanej inwestycji	Liczba przeszkolonych pracowników, w tym w ramach onboardingów Zrealizowanie min. 1 aktywności ekologicznej przez każdy oddział ERBUD S.A. 100% budów z zamontowanymi tablicami i plakatami informującymi o OŚ	Cały rok

6. Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących

ERBUD S.A. stale monitoruje i ocenia efekty swojej działalności, przy uwzględnieniu obowiązujących wymagań prawnych i innych mających zastosowanie. Rejestrujemy na poziomie całej spółki podstawowe parametry mające wpływ na stan środowiska, określamy zestaw wskaźników, które są podstawą do oceny w danym roku.

Rozporządzenie EMAS zobowiązuje wszystkie zarejestrowane organizacje, aby opublikowały w deklaracji środowiskowej informacje o swoich wynikach w zakresie wpływu na środowisko przy użyciu minimum tzw. „wskaźników głównych”. Obejmują one energię, materiał, wodę, odpady, użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej oraz emisje.

Pozostałe wskaźniki (R) zostały obliczone jako stosunek liczby A do liczby B tj.

$$R = A/B$$

gdzie:

R – wartość danego wskaźnika

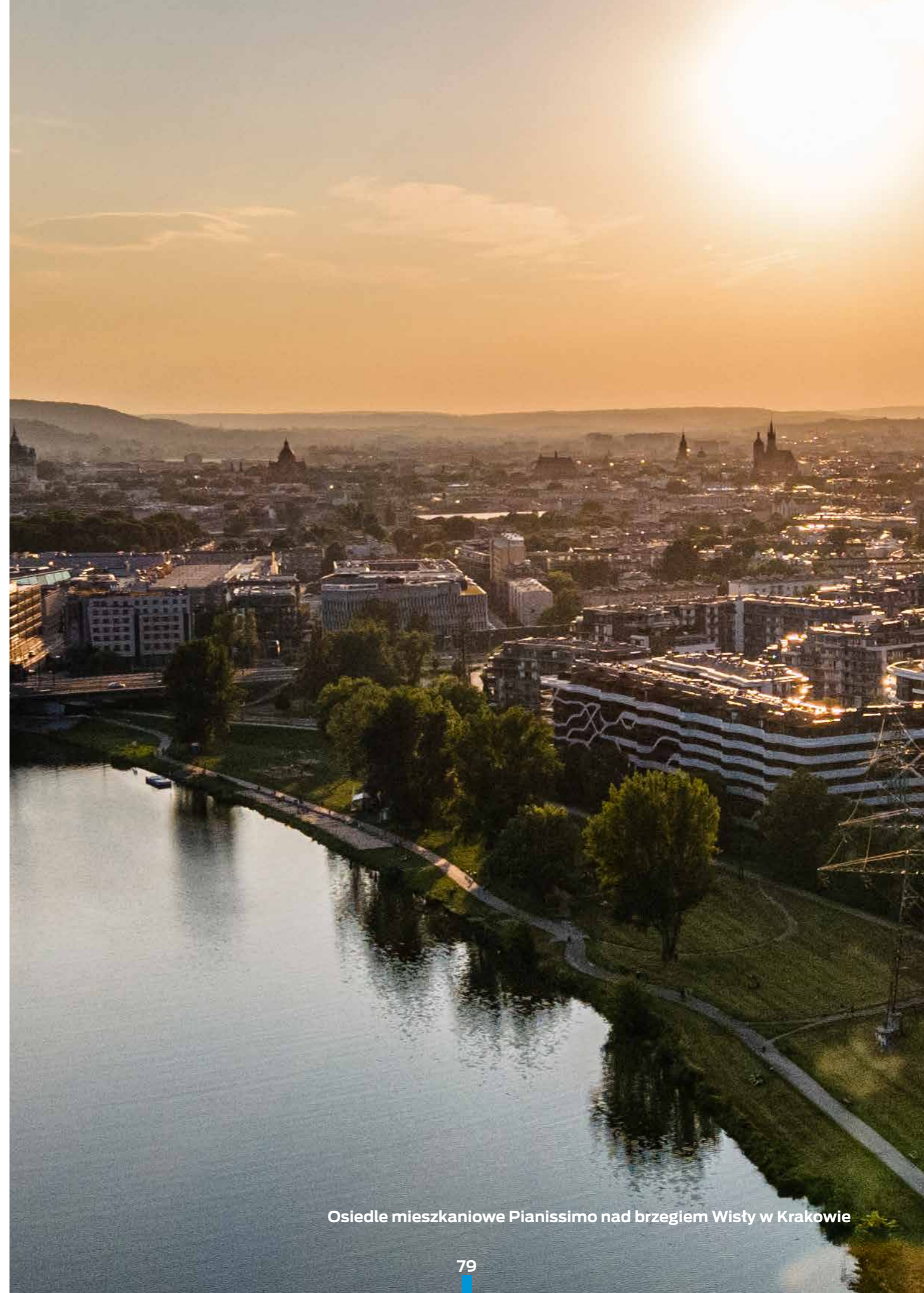
A – roczna wartość wpływu na środowisko w danych obszarze

B – roczna wartość odniesienia charakteryzująca skalę działalności ERBUD S.A.

Jako wartość odniesienia (Liczba B) jak najlepiej obrazującą charakter i zmienność działalności ERBUD S.A. uznano roczną sprzedaż w mln zł, która w latach 2019 – 2021 przedstawiała się następująco:

Roczna sprzedaż	
lata	mln złotych
2022	1908
2021	1254
2020	1094

Szczegóły dotyczące sprawozdawczości uwzględniającej główne wskaźniki efektywności środowiskowej przedstawiono w poniższych punktach.

6.1. Efektywność energetyczna

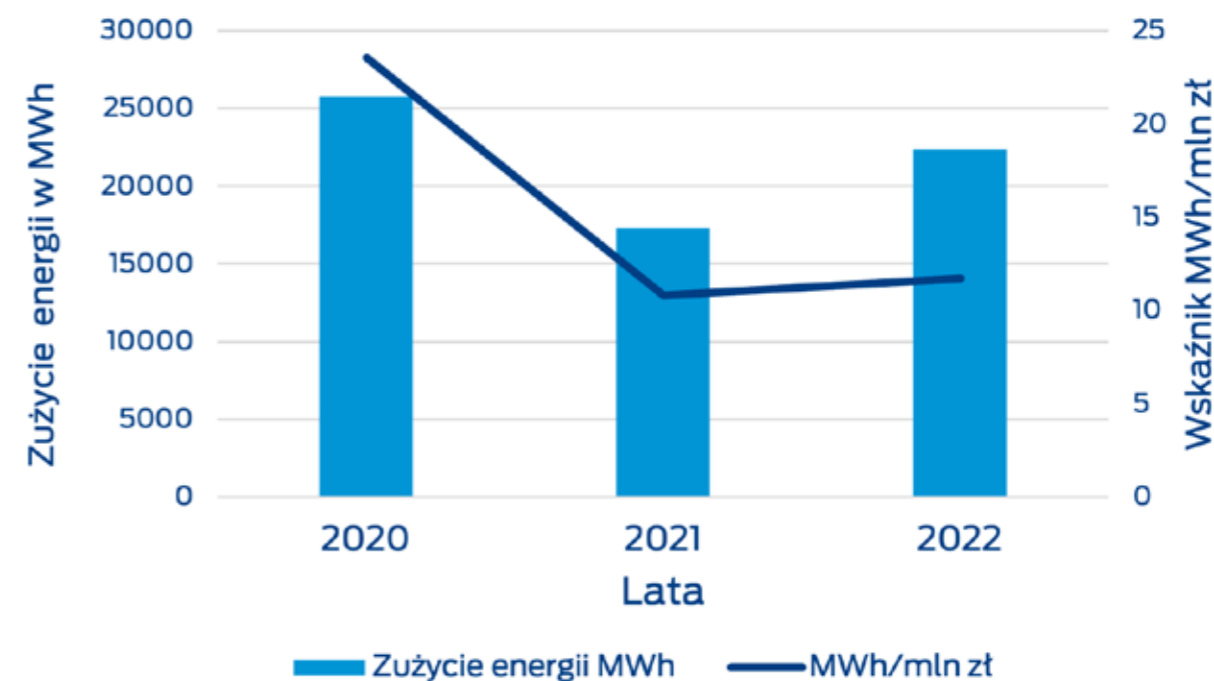
Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do energii obliczone zostały na podstawie:

- energii elektrycznej zużytej na budowach, w siedzibie firmy i biurach oddziałów,
- energii wytworzonej ze spalania paliw (ON, PB oraz gazu propan-butan) w samochodach, maszynach i urządzeniach użytkowanych na budowach,
- energii wytworzonej ze spalania oleju opałowego,
- energii wytworzonej ze zużytego gazu ziemnego wykorzystywanego na cele grzewcze,
- energii cieplnej zużytej na cele grzewcze na budowach.
- wyrażonej w MWh (liczba A) w przeliczeniu na sprzedaży w mln zł (liczba B).

Zużycie energii [MWh] oraz jej intensywność [MWh/mln zł] w latach 2020-2022

Energia	Energia [MWh]			Wskaźnik [MWh/mln zł]		
	Liczba A			R=A/B*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Energia elektryczna	13851,15	6233,43	5503,70	12,66	4,97	2,88
Energia wytworzona ze spalania paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach	5014,02	6499,06	11328,15	4,58	5,18	5,94
Energia wytworzona ze spalania oleju opałowego w nagrzewnicach	159,92	162,26	471,96	0,15	0,13	0,25
Energia wytworzona ze spalania gazu (propan-butan)	58,11	184,20	164,85	0,05	0,15	0,09
Energia ze spalania gazu ziemnego	18,52	20,38	19,48	0,02	0,02	0,01
Energia cieplna	6690,92	4200,62	4877,39	6,12	0,36	2,56
Całkowite zużycie energii	25792,64	17299,95	22365,54	23,58	13,80	11,72

Całkowite zużycie energii [MWh] oraz jej intensywność [MWh/mln zł] w latach 2020-2022

Całkowite zużycie energii (z ujęciem energii ze spalania paliw) przez spółkę wynosiło w 2022 roku **22365,54 MWh**, co stanowi wzrost w stosunku do roku bazowego 2021 o 29,5 %.

W odniesieniu do wskaźnika intensywności zużycia energii z poszczególnych źródeł w stosunku do przychodów można zauważyć w okresie 2021-2022 dla ERBUD SA ważne tendencje. Pierwsza wskazuje na ogólny spadek intensywności zużycia energii w analizowanym czasie.

Dotyczy to całkowitej intensywności zużycia energii, która spadła do poziomu 13,80 w roku 2021 oraz do 11,72 MWh na każdy milion złotych sprzedaży w roku 2022.

Druga tendencja wskazuje na wzrost o 14,5% zużycia energii wytworzonej ze spalania paliw płynnych w samochodach, maszynach i urządzeniach przyrównanej do przychodu (wzrost z 5,18 w 2021 do 5,94 MWh/mln zł w 2022). Należy to w sposób bezpośredni wiązać z większym zapotrzebowaniem na te paliwa, wynikającym ze znacząco większej, przenoszącej się na poziom przychodów, działalności rynkowej spółki w roku 2022 w stosunku do roku 2021.

Zanotowano również wzrost zużycia energii cieplnej do 11328,15 MWh względem 6499,06 MWh w 2021 roku, co zostało spowodowane podłączeniem do sieci ciepłowniczej w okresie grzewczym nowych inwestycji.

Zużycie energii elektrycznej.

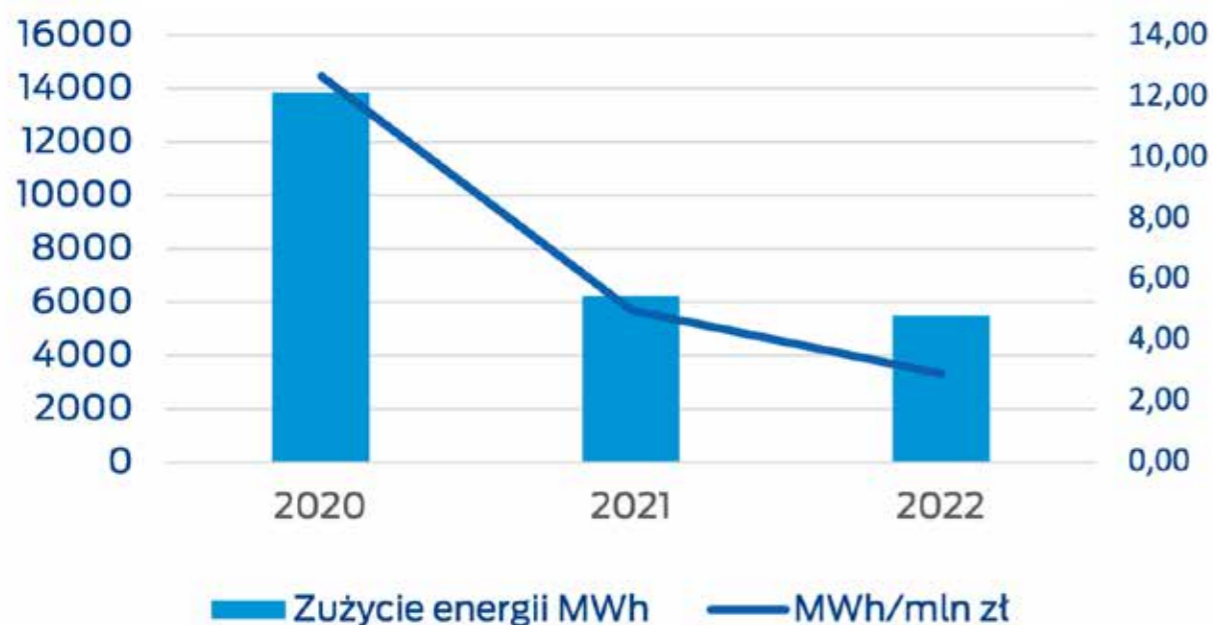
ERBUD S.A. stale szuka i testuje rozwiązania, które mają za zadanie podnieść efektywność energetyczną procesów. Określiłiśmy zużycie energii elektrycznej jako jeden z głównych elementów wskaźnikowych w sferze nie tylko ekonomicznej, ale również środowiskowej.

W załączonej tabeli oraz na wykresie przedstawiono całkowite zużycie energii elektrycznej z prowadzonej na działalności obejmującej zarówno zużycie energii na potrzeby realizacji inwestycji budowlanych jak również w siedzibie firmy i biurach oddziałów. Wynosiło ono łącznie dla źródeł odnawialnych i nieodnawialnych odpowiednio w 2021 roku 6233,43 MWh oraz w 2022 roku 5503,70 MWh. Wzrost do 84% udziału energii ze źródeł nieodnawialnych (włączając w ramy paliw nieodnawialnych paliwa węglowe oraz węglowodorowe (w tym gaz ziemny oraz różne oleje opałowe) w stosunku do energii z odnawialnych źródeł /energii w miksie energetycznym na obszarze działania ERBUD S.A., spowodowało zmniejszenie udziału wykorzystanej przez spółkę energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii. Spółka w kolejnych latach będzie poszukiwać rozwiązań zapewniających zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii wykorzystywanych na potrzeby realizacji procesów budowlanych.

Zestawienie zużycie energii elektrycznej w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzące ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych [MWh]	13851,15	6233,43	5503,70
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzące ze źródeł nieodnawialnych [MWh]	9875,87	4737,41	4623,11
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzące ze źródeł odnawialnych [MWh]	3975,28	1496,02	880,59

Zużycie energii elektrycznej [MWh] oraz jej intensywność [MWh/mln zł] w latach 2020-2022

Analiza poziomu zużycia energii elektrycznej (w biurach i na budowach) w latach 2021 i 2022 wskazała na spadek jego wartości pomiędzy rokiem 2021 a 2022 o 11,7%. Podobnie jak przy całkowitym zużyciu energii zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przy jednoczesnym zwiększeniu sprzedaży spowodowało zmniejszenie wskaźnika jednostkowego z 4,97 na 2,88 MWh/mln zł. Znaczące zmniejszenie zużycie energii elektrycznej w 2022 roku skutkowało ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko w związku z jej poborem.

Zdjęcie Mariny w Błotniku realizowanej przez oddział w Gdańsku

Zużycie paliw w samochodach, pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach

Użytkowanie maszyn i urządzeń ściśle powiązane jest z procesem budowlanym realizowanym przez ERBUD S.A. Spółka większość prac zleca firmom podwykonawczym, dlatego nie posiadamy rozbudowanego parku maszynowego, a wykorzystywany sprzęt pochodzi głównie z najmu, z którego budowy korzystają w razie konieczności. Chcemy jednak w niniejszej deklaracji pokazać, że jesteśmy świadomi naszego wpływu na zmiany klimatyczne oraz z troski o środowisko naturalne. Monitorujemy swoje procesy technologiczne poprzez prowadzenie ścisłej ewidencji zużywanych paliw, a także związanej z nimi emisji zanieczyszczeń, konsekwentnie realizując na tej podstawie program ograniczania emisji zanieczyszczeń.

Realizując inwestycje budowlane korzystamy tylko i wyłącznie z maszyn i urządzeń budowlanych spełniających wszystkie kryteria dotyczące emisji. Powyższe dotyczy samochodów osobowych i dostawczych, a także maszyn i urządzeń budowlanych oraz innych urządzeń. Standardy te wiążą się z wykorzystywanymi w nich silnikami spalinowymi, bądź urządzeniami

W 2022 roku odnotowano znaczący (75%) wzrost zużycia paliw, który należy powiązać z większym zapotrzebowaniem na te paliwa, wynikającym ze znacząco większej, przenoszącej się na poziom przychodów, działalności rynkowej spółki w roku 2022 w stosunku do roku 2021. Wzrost (ponad 55%) zużycia benzyn w stosunku do 37% wzrostu zużycia olejów napędowych w samochodach, świadczy o pozytywnych zmianach w parku samochodowym, wiążących się z przechodzeniem na mniej emisyjne silniki benzynowe.

Odnotowano również zwiększone zużycie gazu lekkiego (propan-butan) (wzrost o 204%), przy spadku wykorzystywanego oleju opałowego (spadek o 14,5 %). Znaczący wzrost związany jest ze zwiększeniem w okresie zimowym użytkowania nagrzewnic zasilanych gazem do ogrzewania wznoszonych budynków. To również dobra zmiana dla środowiska, ponieważ wiąże się przede wszystkim, tak jak w przypadku przechodzenia z oleju napędowego na benzynę, ze zdecydowanie mniejszą ilością zanieczyszczeń emitowanych przez wprowadzane paliwo gazowe w stosunku do paliwa ciekłego.

Zużycie paliw w samochodach w latach 2019-2022

RODZAJE PALIW	Zużycie paliw w samochodach [Mg]		
	2020	2021	2022
Benzyna silnikowa (Pb)	78,39	162,71	252,10
Olej napędowy (ON)	286,51	292,43	399,96
Całkowite zużycie paliw [Mg]	364,90	455,14	652,07

Zużycie paliw w pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach w latach 2020-2022

RODZAJE PALIW	Zużycie paliw w pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach [Mg]		
	2020	2021	2022
Benzyna silnikowa (Pb)	8,38	14,73	17,95
Olej napędowy	43,87	68,86	270,22
Gaz lekki (propan-butan)	4,36	13,82	42,06
Olej opałowy lekki	14,25	14,46	12,36
Całkowite zużycie paliw [Mg]	435,76	567,02	342,59

6.2. Zużycie wody

ERBUD SA nie posiada własnych ujęć wody. Woda na produkcję budowlaną oraz socjalno-bytowe pochodzi z sieci wodociągowych. Zużycie wody uzależnione jest od liczby i rodzaju prowadzonych robót budowlanych, w których woda jest jednym z elementów całego procesu. Przykładowo przy robotach rozbiórkowych znaczne ilości wody wykorzystywane są do zraszania rozbiieranych elementów aby minimalizować negatywny wpływ emitowanego pyłu na otoczenie.

Zależnie od temperatury powietrza, stopnia nasłonecznienia, intensywności wiatru woda wykorzystywana jest również na budowach do pielęgnacji betonu. Im są wyższe takie parametry, tym zużycie wody jest większe.

Rok 2022 jest pierwszym rokiem, kiedy ERBUD SA ujawnia ilości zużytej wody, które wyniosły 41991,09 m³.

Przyrównując tę ilość do przychodu (1908 mln zł) otrzymaliśmy wynik 22 m³ na każdy milion złotych.

6.3. Zużycie materiałów

Materiały na inwestycjach realizowanych przez ERBUD S.A. w dużej mierze wykorzystywane są w oparciu o dostarczone rozwiązania projektowe, które zakładają setki różnych materiałów i technologii realizacji robót z uwagi na wymagania klienta, uwarunkowania lokalizacyjne budów.

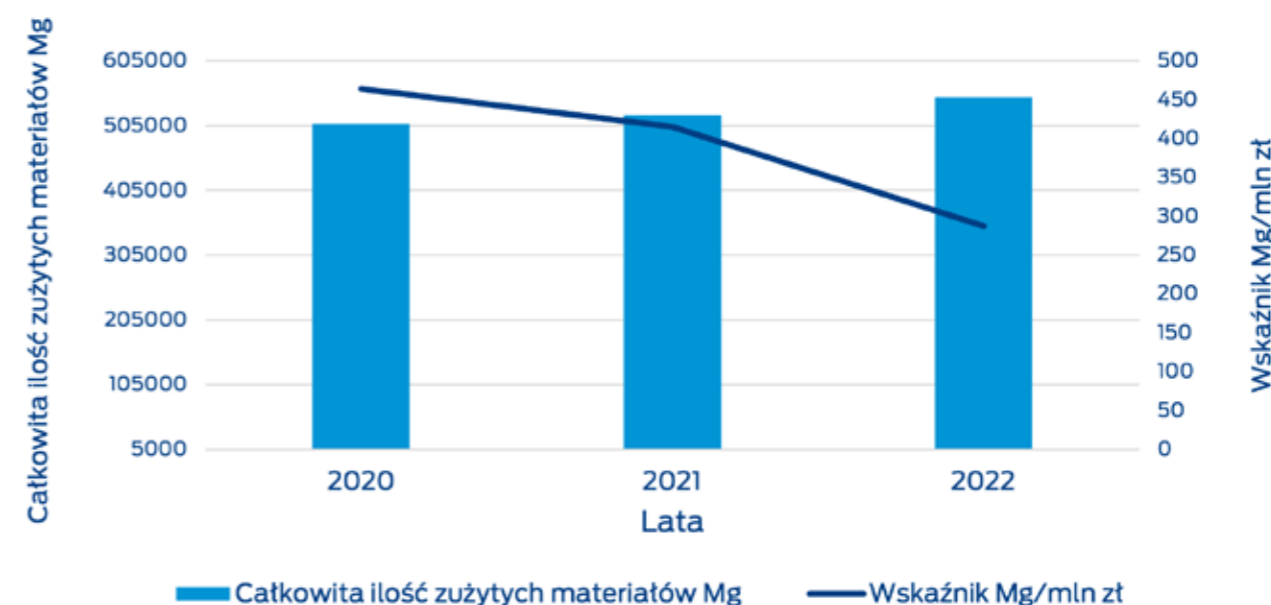
Po analizie jako najistotniejsze materiały na każdej z realizowanych budów uznano beton, stal zbrojeniową oraz stal konstrukcyjną.

Od roku 2020 rozpoczęliśmy monitorowanie ilości zużytych surowców i materiałów w procesie budowlanym zakupionych przez ERBUD SA. W związku z raportowaniem emisji Scope 3 w całym łańcuchu wartości w kolejnych latach baza surowców i materiałów zostanie uzupełniona o materiały i surowce dostarczane przez naszych podwykonawców. W 2022 roku ERBUD S.A. na realizację projektów budowlanych zużył łącznie 549002,0 Mg materiałów, z czego 531444,5 Mg (96,8 %) stanowił beton, 17532,5 Mg (3,2%) stal zbrojeniowa i 25,0 Mg (0,01%) stal konstrukcyjna.

Do obliczenia wskaźnika zużycia materiałów wykorzystano roczne zużycie surowców/materiałów wyrażone w Mg (liczba A) w przeliczeniu na sprzedaż w mln zł (liczba B).

Wskaźnik całkowitego zużycia materiałów przez spółkę wynosił w 2022 roku 287,7 Mg na każdy milion złotych przychodu. Stanowi to spadek w stosunku do roku 2021 o 31 % i 38% w stosunku do roku bazowego 2020.

Zużycie materiałów w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2022

Gospodarkę materiałową na naszych inwestycjach prowadzimy zgodnie z wytycznymi klienta, producentów materiałów oraz założeniami projektowymi. Korzystamy wyłącznie z surowców/wyrobów posiadających wymagane dla danej realizacji certyfikaty, aprobaty. Zamówienia materiałów realizujemy na bieżąco zgodnie z przyjętymi harmonogramami uwzględniającymi możliwości i warunki magazynowania na budowie. Jeżeli dany materiał zostanie już dostarczony na budowę dbamy aby nie uległ zniszczeniu np. materiały sypkie zabezpieczamy przed wiatrem, worki z cementem, kleje zabezpieczamy przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Takie działania pozwalają na ograniczenie ewentualnych zniszczeń bądź uszkodzeń materiałów, które wtedy stają się bezużyteczne i klasyfikowane są jako odpad do utylizacji. Dążymy do najefektywniejszego wykorzystywania materiałów/surowców.

ZUŻYCIE MATERIAŁÓW	Masa [Mg]			Wskaźnik [Mg/mln zł]		
	Liczba A			R=A/B*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Całkowita ilość zużytych materiałów	507986,9	521275,8	549002,0	464,3	415,7	287,7
Zużycie betonu	486738,0	498618,2	531444,5	444,9	397,6	278,5
Zużycie stali konstrukcyjnej	418,8	810,2	25,0	0,4	0,6	0,01
Zużycie stali zbrojeniowej	20830,1	21847,5	17532,5	19,0	17,4	9,2

*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł, 2022 – 1908 mln zł)

6.4. Gospodarka odpadami

ERBUD S.A. w związku z prowadzoną działalnością wytwarza odpady w trzech głównych strumieniach jako:

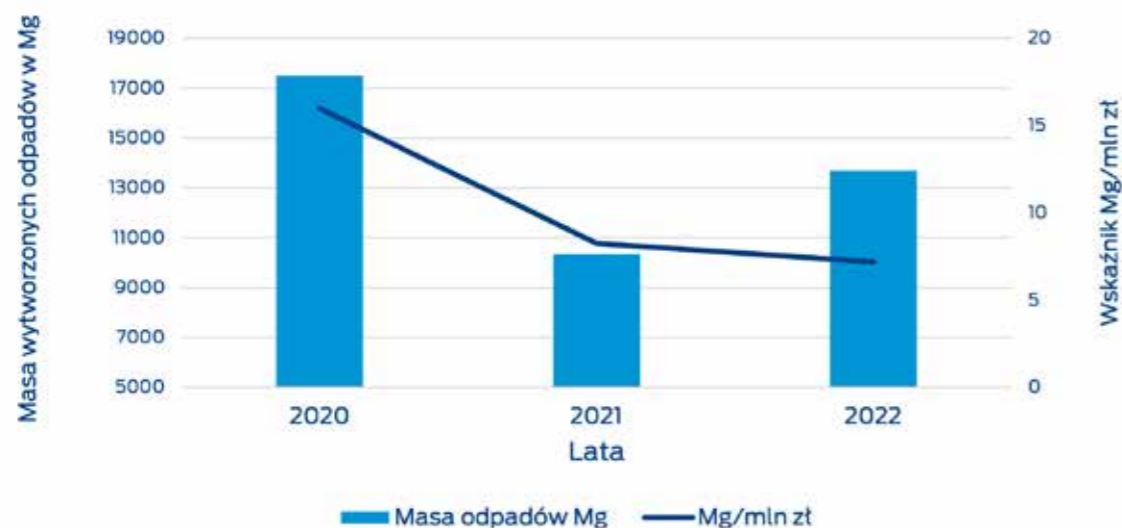
- Odpady komunalne związane z bytowaniem człowieka (pomieszczenia socjalne w lokalizacjach tymczasowych, działalność biur terenowych, działalność centrali, itd.).
- Odpady inne niż niebezpieczne z działalności, w tym budowlanej (wytwórczej).
- Odpady niebezpieczne.

Istotnym z punktu widzenia środowiskowej działalności spółki wskaźnikiem są wytworzone w procesie budowlanym odpady. Obliczenia wskaźnika dokonano zestawiając sumy wytworzonych w latach 2020 -2022 odpadów w Mg (liczba A) do sprzedaży w mln zł (liczba B).

Ilość wytworzonych odpadów [Mg] w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2022

ODPADY	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			Wskaźnik [Mg/mln zł]		
	Liczba A			R=A/B*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Całkowita ilość zużytych materiałów	17 511,766	10 343,918	13 700,05	16,01	8,25	7,18
Odpady inne niż niebezpieczne	17 510,479	10 343,409	13 669,78	16,01	8,25	7,16
Odpady niebezpieczne	1,287	0,509	30,28	0,0012	0,0004	0,02

W 2022 roku w ERBUD S.A. wytworzył z działalności budowlanej łącznie 13700,05Mg odpadów. Ponad 99,9% z nich (13669,78 Mg) to odpady inne niż niebezpieczne. Najwięcej należy do grupy 17 tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Odpady niebezpieczne stanowią niespełna 0,01% (30,28 Mg) wszystkich odpadów budowlanych wytworzonych w spółce. Do grupy odpadów niebezpiecznych należą opakowania po substancjach niebezpiecznych (15 01 10* i 15 01 11*), zużyty sorbent (15 02 02*) oraz gleba i ziemia zawierające substancje niebezpieczne (17 05 03*), których ilość w roku 2022 wynosiła 26,78Mg.

Na budowach w zależności od rodzaju inwestycji i podpisanych umów z dostawcami usług/wyrobów odpady wytwarzane są zarówno przez ERBUD SA jak i podwykonawców, którzy zobowiązani są do zagospodarowania wytworzonych przez siebie odpadów zgodnie z przepisami prawa we własnym zakresie.

ERBUD na bieżąco monitoruje sposób gospodarowania odpadów przez podwykonawców.

Zestawienie odpadów wytworzonych przez ERBUD SA w latach 2020-2022 z działalności budowlanej.

Lp.	Podgrupa odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]		
			2020	2021	2022
1.	15 01	Odpady opakowaniowe	68,258	97,289	318,149
2.	15 02	Sorbenty; materiały filtracyjne; tkaniny do wycierania i ubrania ochronne	-	-	0,690
3.	16 02	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	0,000	0,080	0,051
4.	17 01	Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika)	1857,871	3537,301	2855,613
5.	17 02	Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych	536,209	591,403	1025,384
6.	17 03	Odpady asfaltów, smółt i produktów smotowych	23,580	3,620	28,100
7.	17 04	Odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali	14,315	40,680	22,255
8.	17 05	Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębienia)	9000,000	2,600	1209,500
9.	17 06	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	213,575	90,430	171,111
10.	17 08	Materiały konstrukcyjne zawierające gips	20,938	0	8,8170
11.	17 09	Inne odpady z budowy, remontów i demontażu	5777,020	5980,515	8060,382
Suma wytworzonych odpadów			17511,766	10343,918	13700,053

Zestawienie wytworzonych przez ERBUD SA odpadów [Mg] ze wskazaniem % udziału odpadów poddanych segregacji u źródła.

RODZAJ ODPADÓW	Masa [Mg]			Udział %		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
CAŁKOWITA ILOŚĆ WYTWORZONYCH ODPADÓW (bez kodu 17 05 04)	8 511,767	10 341,318	12 490,553	100,0	100,0	100,0
ODPADY ZMIESZANE (o kodzie 17 09 04)	5 777,020	5 980,515	8 060,382	67,9	57,8	35,5
ODPADY SEGREGOWANE	2 734,747	4 360,803	4 430,170	32,1	42,2	35,5

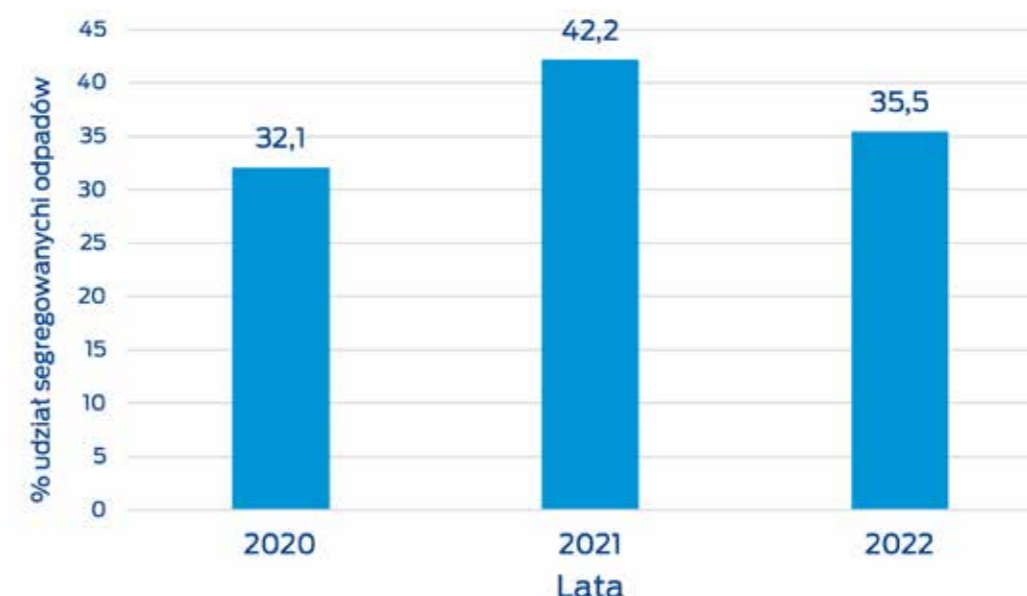

W 2022 roku spółka wytworzyła 13700,053 Mg odpadów, co stanowi wzrost o 32,5% względem roku 2021. Wzrost ten spowodowany jest większą liczbą realizowanych projektów o czym świadczy również zwiększona sprzedaż.

Analizie poddano również stopień segregacji odpadów u źródła, czyli bezpośrednio na placach budów. Z obliczeń wykluczono odpady mas ziemnych (o kodzie 17 05 04 Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03), które w 2020 roku stanowiły ok 51% wszystkich wytworzonych odpadów, w efekcie odpady z mas ziemnych z uwagi na swoją wagę nie dałyby wiarygodnego wyniku o rzeczywistym poziomie segregacji pozostałych odpadów na budowach. Obliczenia nie zawierają informacji o odpadach (1709 04) poddawanych segregacji u odbiorców i późniejszemu odzyskowi.

W 2022 roku na 12 490,553Mg wytworzonych odpadów 4 430,170Mg (35,5%) zostało przekazanych jako odpady inne niż sklasyfikowane pod kodem 17 09 04 (Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03). Jest to spadek o 10% w stosunku do roku 2021, czyli można założyć że więcej odpadów zostało zdeponowanych na składowiskach niż w roku poprzednim.

Procentowy udział segregowanych odpadów w całym strumieniu wytworzonych przez ERBUD S.A. odpadów w latach 2020-2022.

Zdajemy sobie sprawę, że prawidłowo prowadzona selektywna zbiórka odpadów u źródła ma na celu ograniczenie nie tylko kosztów utylizacji, ale również zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych deponowanych na składowiskach. Zwiększenie poziomu segregacji u źródła wytworzonych przez ERBUD SA odpadów budowlanych zostało ustanowione jako jeden z nadrzędnych celów środowiskowych wyznaczonych w spółce. Aby osiągnąć założone cele rokrocznie zwiększyliśmy nadzór nad gospodarką odpadową, prowadzimy działania mające na celu minimalizację ilości wytwarzanych odpadów oraz realizujemy cykliczne szkolenia kształtujące świadomość środowiskową pracowników oraz podwykonawców. Temat racjonalnego gospodarowania odpadami na budowach został również włączony do programu obowiązkowych szkoleń informacyjnych dla każdej z osób rozpoczynających roboty na danym projekcie. Na każdej naszej inwestycji jeszcze na etapie planowania Kierownik Kontraktu i Kierownik budowy analizują możliwości ponownego wykorzystania materiałów lub odpadów (np. gruzu, ziemi), które mogą wystąpić w czasie trwania całego procesu budowlanego. Drobiazgowemu planowaniu podlegają również zamówienia wszystkich materiałów i realizacja dostaw zgodnie z przyjętym harmonogramem. Pozwala to na ograniczenie ewentualnych zniszczeń materiałów a tym samym powstania nowych odpadów.

Na naszych budowach zapewniamy odpowiednią ilość kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów dostosowaną do danego etapu robót oraz sukcesywny odbiór przez uprawnione podmioty. W przypadku, gdy zgodnie z zapisami umownymi to podwykonawca odpowiedzialny jest za zagospodarowanie wytworzonych przez siebie odpadów, zobowiązany jest on również do segregacji tych odpadów.

Lokalizacja inwestycji w centrach dużych miast, zwarta zabudowa i ograniczone miejsce znacznie utrudniają ustawienie kilku kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów. W takich przypadkach (o ile to możliwe) spółka stara się współpracować z odbiorcami odpadów budowlanych, którzy oferują sortowanie zmieszanych odpadów na terenie swojej firmy i późniejsze ich zagospodarowanie. Potwierdzeniem powyższego jest dostarczany comiesięczny raport ze wskazaniem ilości oraz % odzysku/przetworzenia. Dane o przesortowanych odpadach poza inwestycją, stanowią wyłącznie dobrą praktykę i nie są uwzględniane przy tworzeniu powyższego zestawienia ponieważ opuszczają budowę jako odpady zmieszane o kodzie 17 09 04

6.5. Różnorodność biologiczna

W przypadku ERBUD S.A. użytkowanie gruntów związane jest z tymczasowym ich wykorzystaniem pod place budów inwestycji budowlanych realizowanych na terenie całej Polski na podstawie umów na realizację generalnego wykonawstwa. Właścicielem gruntu jest inwestor, który na czas realizacji prac budowlanych przekazuje nam teren w celu umożliwienia realizacji postanowień umownych oraz realizacji prac budowlanych. Po zakończeniu budowy teren jest ponownie zarządzany przez inwestora.

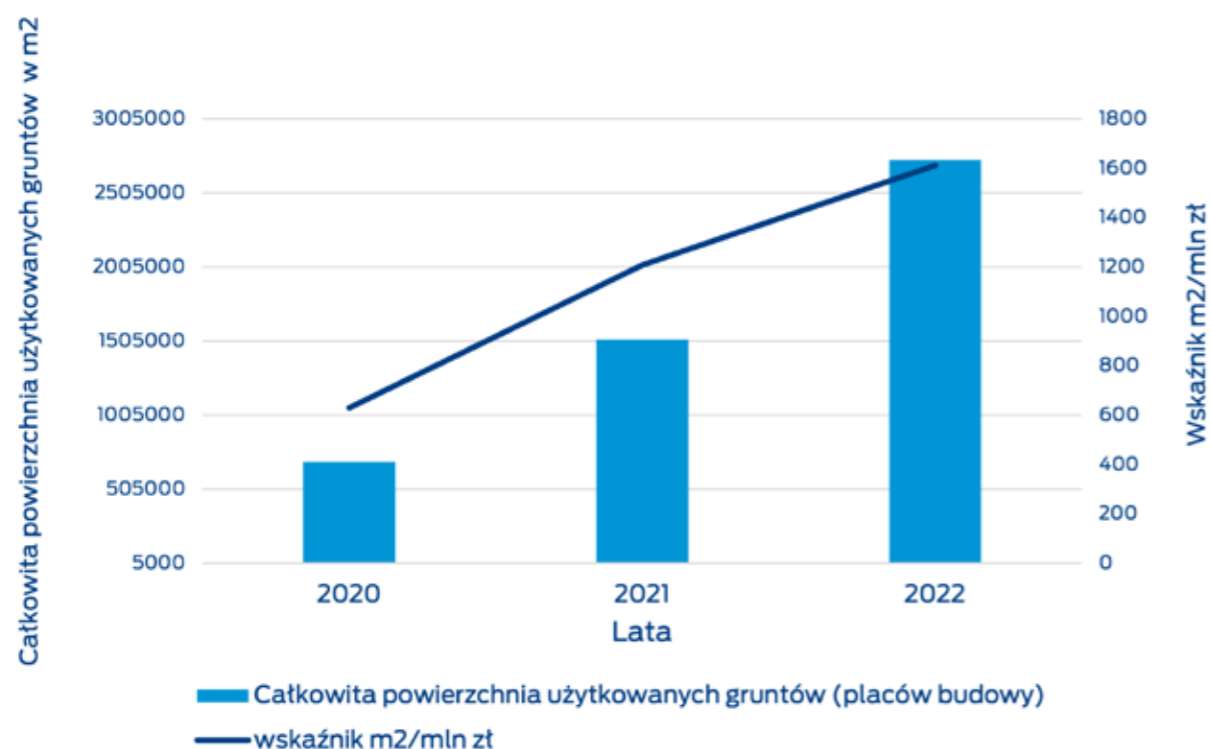
Siedziba firmy oraz wszystkie biura oddziałów są wynajmowane, dlatego też pominięto je w obliczaniu wskaźnika użytkowania gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej.

Do monitorowania powierzchni użytkowanych gruntów na budowach użyto wskaźnika użytkowania gruntów tj. zestawienia powierzchni gruntów (liczba A) do sprzedaży w mln zł (liczba B).

Użytkowanie gruntów w odniesieniu do bioróżnorodności	Powierzchnia [m ²]			Wskaźnik [m ² /mln zł]		
	Liczba A			R=A/B*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów (placów budowy)	688581,8	1515209,0	2725739,0	629,4	1208,3	1428,6
Całkowita powierzchnia zajętości gruntów pod budynki (na placach budów)	294960,8	388195,0	618183,1	269,6	309,6	324,0

*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł, 2022 – 1908 mln zł)

Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów (placów budowy) [m²] w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2022

W 2022 roku w ERBUD S.A. realizując projekty budowlane tymczasowo użytkował łącznie 2725739,04 m² gruntów, co stanowi wzrost o 80% w stosunku do roku 2021 grunty zagospodarowane pod wznoszone budynki zajmowały 22,7 % (618183,1 m²) całkowitej powierzchni użytkowanych gruntów. Znaczący wzrost użytkowania gruntów spowodowany jest zwiększeniem liczby prowadzonych przez ERBUD SA w 2022 roku inwestycji (o większej niż wcześniej powierzchni) oraz profilu realizowanych budów na potrzeby inwestorów (zwiększenie ilości budów przemysłowych) o czym również świadczy wzrost rocznej sprzedaży. Warto zaznaczyć, że nie ma możliwości obniżania jednostkowego wskaźnika zużycia gruntów poprzez działania ERBUD SA, ponieważ całkowita powierzchnia prowadzenia działalności przez spółkę jest zależna od wymagań i oczekiwań klientów.

Realizując inwestycje budowlane już na etapie planowania ustalamy w jaki sposób zminimalizować oddziaływanie danej budowy na bioróżnorodność i otoczenie. Wykonujemy to najczęściej poprzez:

- lokalizację zapleczy budów, magazynów itp. w pierwszej kolejności na terenach już zagospodarowanych i wcześniej już przekształconych,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- transportowanie materiałów i surowców przede wszystkim z wykorzystaniem wyznaczonych już dróg wewnętrznych,
- dostosowania harmonogramu prowadzenia prac do cyklu przyrodniczego,
- przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie nasadzeń kompensacyjnych,
- przenoszenie na nowe stanowiska ptaków i gadów ze zbiorników wodnych kolidujących z prowadzonymi robotami,
- zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ponowne wykorzystywanie jak najwięcej ziemi (np. humusu), piasku powstających z robót ziemnych.

6.6. Emisje do powietrza

Z działalnością ERBUD SA związane są emisje m.in. CO₂, CO, NO_x, SO₂, PM, której źródłem są paliwa zużywane przez samochody (osobowe i dostawcze), pojazdy wolnobieżne, maszyny i urządzenia wykorzystywane przy realizacji robót budowlanych. Dane niezbędne do obliczeń zbierane są za pośrednictwem narzędzi informatycznych oraz od administratora floty jako zbiorcze zestawienie zużycia paliw w samochodach. Na podstawie tych danych obliczane są również corocznie opłaty z tytułu korzystania ze środowiska. Szczegółowe zestawienie i analiza zużycia paliw w samochodach, pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach zawarto w punkcie 6.1 deklaracji.

Obliczenia emisji dla pojazdów dopuszczonych do ruchu drogowego (samochody osobowe, samochody dostawcze, samochody ciężarowe z silnikami benzynowymi oraz z silnikami Diesla) prowadzono z wykorzystaniem zapisów europejskie standardy emisji spalin (EURO). Związano tę kwestię po pierwsze z zasadniczą funkcją legislacyjną tych norm na terenie Unii Europejskiej, stanowiącej obszar działania naszej Spółki a także po drugie z wykorzystywaniem tylko i wyłącznie pojazdów drogowych osiągającymi maksymalnie wartości emisji zgodne z tymi normatywami.

W aspekcie maszyn wolnobieżnych oraz innych urządzeń i maszyn budowlanych stosowano europejskie normy Stage II i Stage IIIA dla emisji spalin dla silników wysokoprężnych o mocy pow. 37 kW, stosowanych w maszynach niefundowanych. Tak jak w przypadku samochodów, wybór tych norm wynikał w bezpośredni sposób z rodzaju stosowanego przez ERBUD SA parku maszynowego.

W zakresie pozostałych typów urządzeń i maszyn (o charakterze niejezdnym), a związanych głównie z urządzeniami grzewczymi, stosowano informacje znamionowe o ich emisyjności.

Całkowite roczne emisje gazów do atmosfery CO₂ i NO₂, SO₂, pyłu PM obliczono na podstawie wskaźników emisyjnych literaturowych lub opublikowanych przez KOBIZE dla poszczególnych źródeł emisji związanych z eksploatacją pojazdów, maszyn i urządzeń (benzyna, ON, propan-butan, olej opałowy). Wyliczone emisje (liczba A) przeliczono na sprzedaż w mln zł (liczba B).

Całkowite roczne emisje gazów do atmosfery CO₂ i NO₂, SO₂, pyłu PM obliczono na podstawie wskaźników emisyjnych literaturowych lub opublikowanych przez KOBIZE dla poszczególnych źródeł emisji związanych z eksploatacją pojazdów, maszyn i urządzeń (benzyna, ON, propan-butan, olej opałowy). Wyliczone emisje (liczba A) w przeliczono na sprzedaż w mln zł (liczba B).

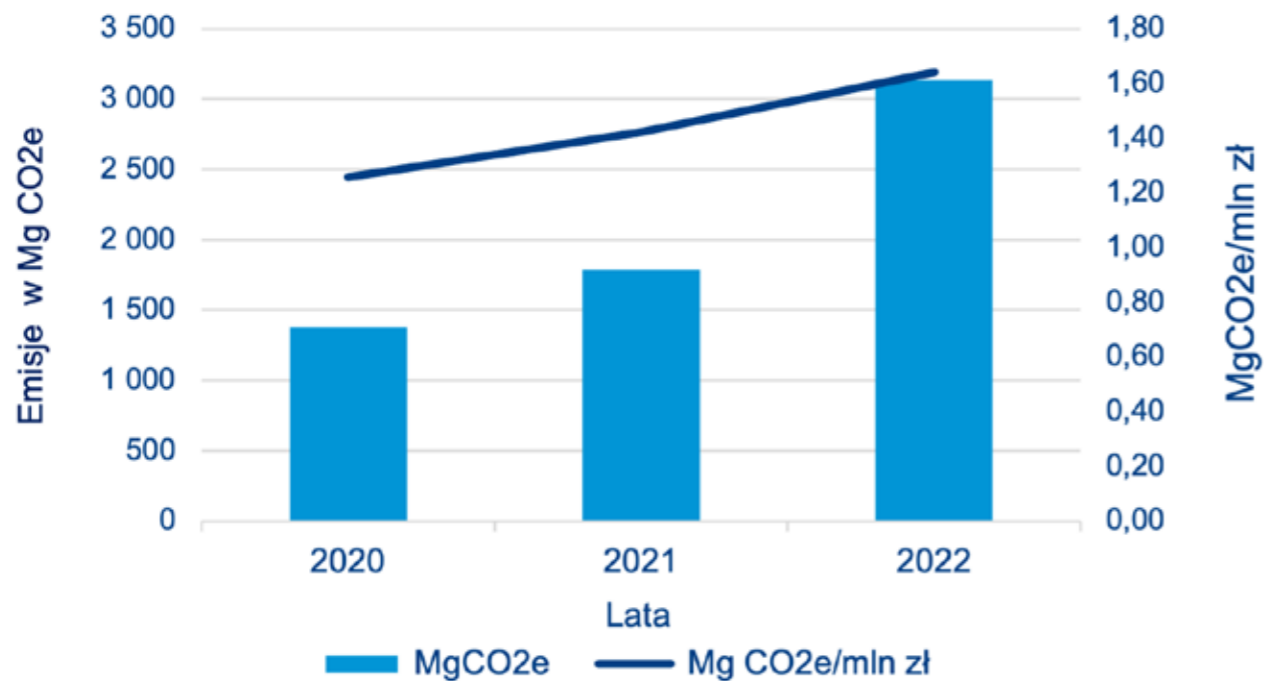
Zestawienie poziomów emisji zanieczyszczeń realizowanych do powietrza przez ERBUD S.A. w latach 2020-2022 w przeliczeniu na sprzedaż.

Emisja do powietrza	EMISJE [Mg]			Wskaźnik [Mg/mln zł]		
	Liczba A			R=A/B*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2021
Emisje CO ₂ ze spalania paliw w samochodach	1153,54	1431,30	2048,36	1,05	1,14	1,07
Emisje CO ₂ ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	221,72	351,71	1085,07	0,20	0,28	0,57
Całkowite emisje CO₂	1375,26	1783,01	3133,43	1,26	1,42	1,64
Emisja do powietrza	EMISJE [kg]			Wskaźnik [kg/mln zł]		
	Liczba A			R=A/B		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Emisje CO ze spalania paliw w samochodach	4165,84	5612,23	8162,11	3,82	4,48	4,28
Emisje CO ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	1869,57	2778,34	8318,22	1,71	2,22	4,36
Całkowite emisje CO	6035,40	8390,57	16480,33	5,53	6,69	8,64
Emisje NO _x ze spalania paliw w samochodach	1048,43	1217,56	1694,43	1,02	0,97	0,89
Emisje NO _x ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	8059,85	1961,12	6210,74	1,18	1,56	3,26
Całkowite emisje NO_x	9108,28	3178,68	7905,16	2,20	2,53	4,14
Emisje SO ₂ ze spalania paliw w samochodach		**			**	
Emisje SO ₂ ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	11,6	11,77	34,23	0,01	0,01	0,02
Całkowite emisje SO₂	11,6	11,77	34,23	0,01	0,01	0,02
Emisje PM 2,5 ze spalania paliw w samochodach	35,21	42,74	60,89	0,03	0,03	0,03
Emisje PM 2,5 ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	322,3	453,73	1221,41	0,29	0,36	0,64
Całkowite emisje PM 2,5	357,51	453,73	1282,30	0,33	0,36	0,67

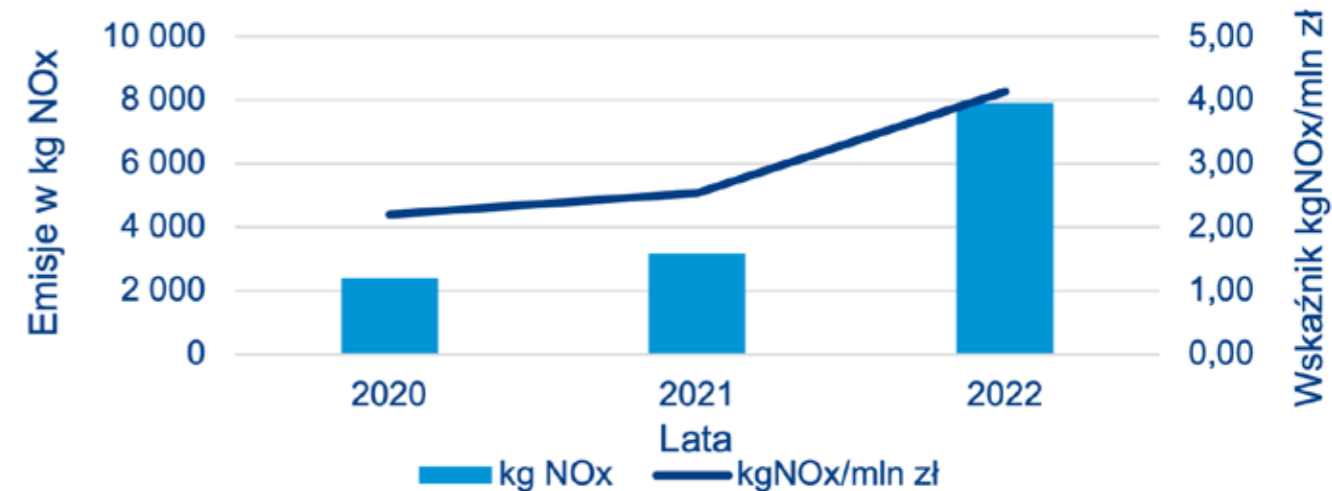
*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł, 2022 – 1908 mln zł)

** - Emisje SO₂ ze spalania paliw w samochodach nie została uwzględniona z uwagi na brak wskaźników przeliczeniowych dla samochodów spełniających europejskie standardy emisji spalin. ERBUD S.A. obecnie w swojej flocie posiada samochody z normą EURO 6.

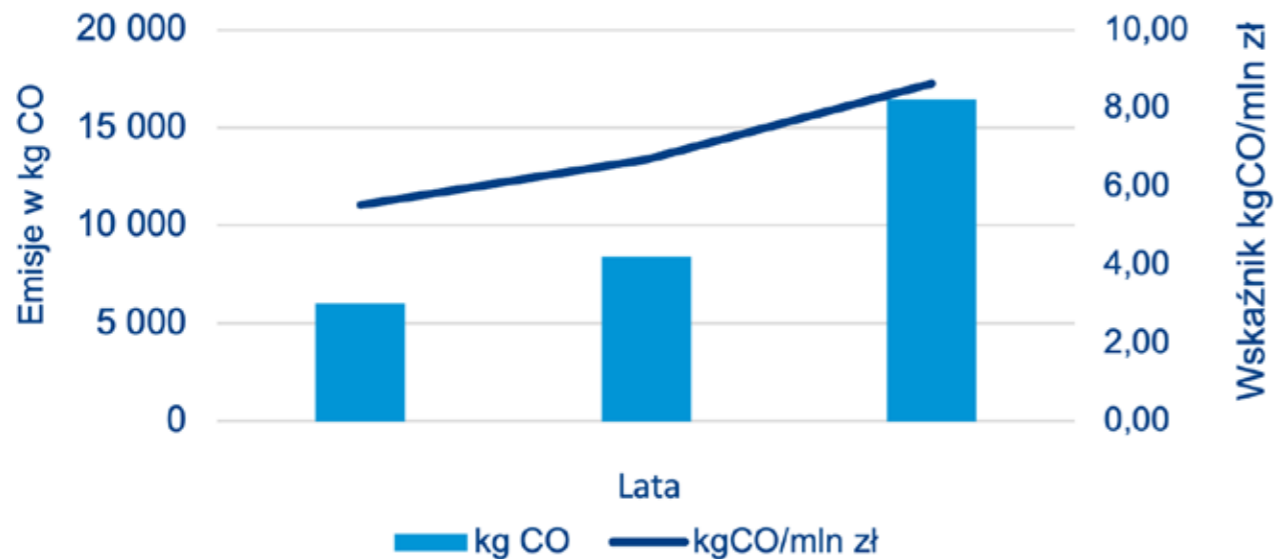
Emisje CO₂ w latach 2020-2022.

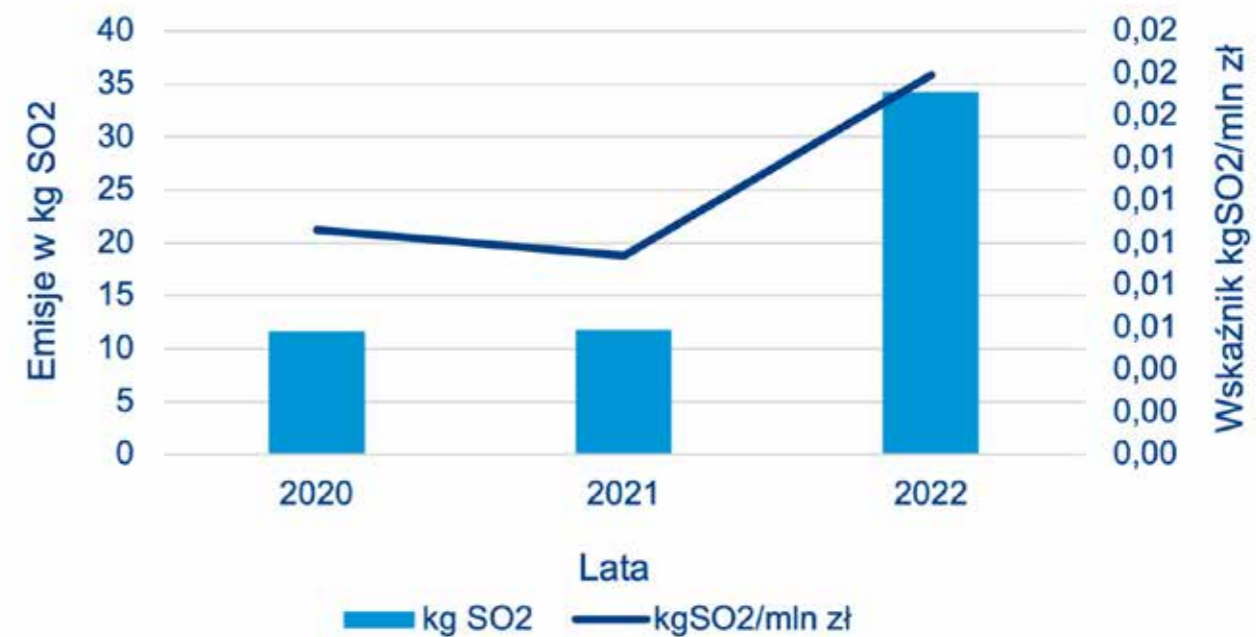
Emisje NO_x w latach 2020-2022.

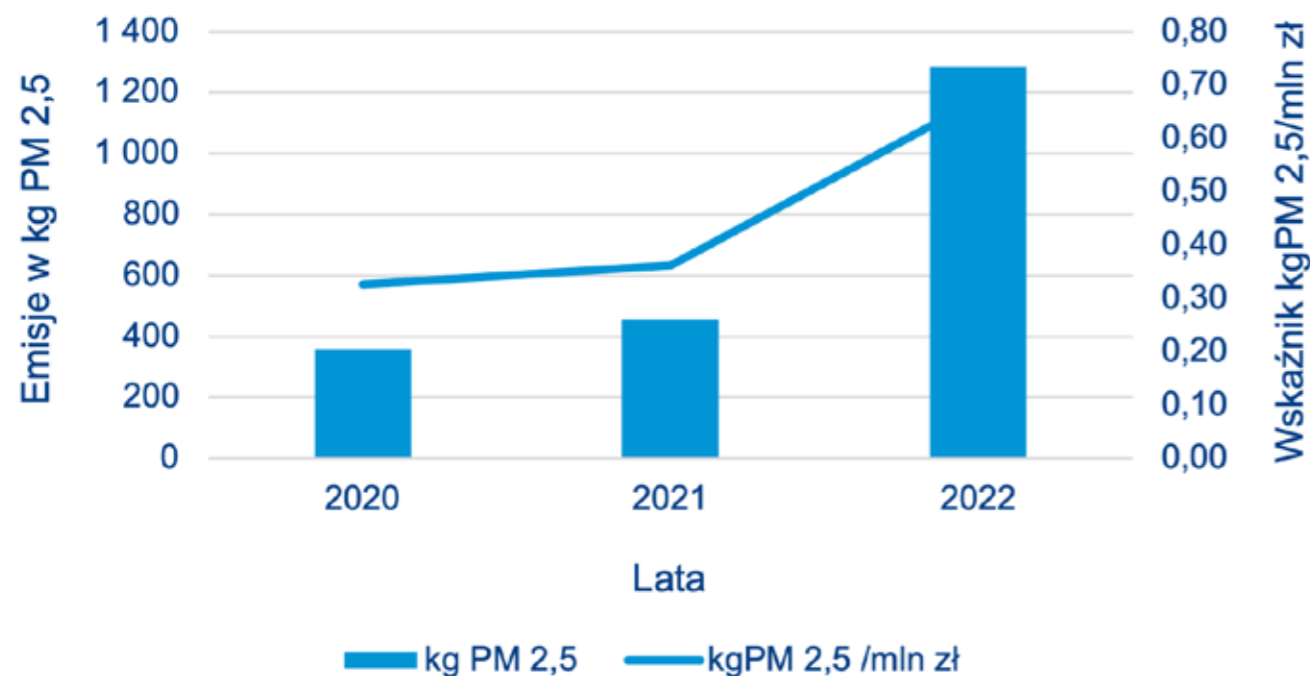
Emisje CO w latach 2020-2022.

Emisje SO₂ w latach 2020-2022.

Emisje PM2,5 w latach 2020-2022.

Na podstawie powyższych założeń metodycznych i wykonanych na ich podstawie wyliczeń można stwierdzić wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza w roku 2022 względem 2021. Analiza (powyższa tabela) wskazuje na taki fakt w aspekcie wszystkich rodzajów zanieczyszczeń, czego bezpośrednią przyczyną jest wzrost zużycia paliw płynnych związanych ze zwiększoną produkcją budowlaną.

Przyrównując emisję do wysokości sprzedaży największe, wzrosty w przypadku emisji SO₂ (91%), PM_{2,5} (85%) oraz NO_x (63%), co wiąże się w sposób bezpośredni z prawie 75% wzrostem zużycia paliw na realizowanych projektach przy jednoczesnym wzroście o 52% sprzedaży w roku 2022 do roku 2021.

Wzrosty zaobserwowano (choć przy niższych bazach bezwzględnych) także przy emisje CO₂ oraz CO.

Pracownicy podczas akcji sadzenia drzew

7. Pośredni pozytywny wpływ działalności ERBUD na środowisko

Wychodząc naprzeciw światowym megatrendom społecznym (w tym przede wszystkim megatrendowi pod nazwą Climate change and Resource scarcity), włączając się w jego kontekście w globalne działania (postanowienia kolejnych Światowych Szczytów Klimatycznych, a także Agendy 2030), w strategię Unii Europejskiej (bycie światowym liderem w ograniczaniu emisji GHG, aż do uzyskania pełnej neutralności klimatycznej, co zapisano w strategii Europejski Zielony Ład) oraz realizując plany Polski (zmiana miksu energetycznego kraju i budowa gospodarki niskoemisyjnej, zapisane w Polityce energetycznej Polski do 2040 roku, a także rozwój budownictwa pasywnego), wspólnie z innymi spółkami z Grupy ERBUD, w ramach konsorcjum projektujemy i realizujemy zamierzenia budowlane obejmujące inwestycje inwestycje przemysłowe i energetyczne oraz inwestycje z sektora OZE (z ONDE S.A.). Kierunek tych działań został opisany w dokumentach strategicznych ERBUD S.A. oraz w Polityce klimatycznej Grupy ERBUD na lata 2020-2050.

Zawarto w niej m.in. następujące cele:

- uwzględnienie w kryteriach kształtowania portfela zamówień szerokiego wachlarza aspektów klimatycznych,
- nadawanie priorytetu inwestycjom opartym na wykorzystaniu instalacji wytwórczych bazujących na źródłach odnawialnych,
- systematyczną analizę i kontrolę czynników wpływających na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na każdej z prowadzonych inwestycji,

a także między innymi poniższe sposoby realizacji tych celów:

- uczestnictwo ERBUD S.A. w organizacjach i projektach związanych z działaniem na rzecz złagodzenia negatywnych zmian klimatu,
- wprowadzenie i utrzymanie wskaźnika oraz systemu oceny i wyboru dostawców ERBUD S.A. w zakresie emisyjności i wpływu na klimat wykorzystywanych przez nich technologii i urządzeń,
- priorytetyzację oraz rozwój technologii budowlanych, związanych z możliwością realizacji inwestycji niskoemisyjnych lub też służących poprawie klimatu na każdym etapie cyklu życia projektu budowlanego realizowanego przez spółkę, ze szczególnym uwzględnieniem projektów typu BREEAM oraz LEED.

Powyższe cele były w roku 2021 i będą w kolejnych latach realizowane w następujących rodzajach inwestycji prowadzonych przez ERBUD S.A.:

- poprzez budowę farm wiatrowych stanowiących źródło energii odnawialnych zmniejszające udziału w rynku energii pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych,
- poprzez budowę lub modernizację instalacji przemysłowych i energetycznych w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, tak GHG, jak i pozostałych (SO₂, NO_x, etc),
- poprzez realizację inwestycji w technologiach budownictwa niskoemisyjnego i pasywnego.

Przykłady realizacji przez ERBUD S.A. projektów budowlanych o charakterze przemysłowym, spełniających powyższe założenia, cele i kryteria przedstawiono w tabeli poniżej.

Poniższa tabela zawiera listę ostatnio realizowanych przez ERBUD inwestycji z sektora przemysłowego i energetycznego ograniczających emisje zanieczyszczeń do powietrza.

Lp.	Nazwa inwestycji	Stan realizacji
1.	Modernizacja kotła parowego OP-215 w celu redukcji emisji NO _x w Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A., w tym budowa instalacji katalitycznego odzotowania spalin.	W trakcie realizacji
2.	Przebudowa istniejącej elektrowni Michelin Polska S.A. obejmująca instalację drugiego nowego kotła opalanego gazem ziemnym w istniejącym budynku nr 58 wraz z renowacją niezbędnej infrastruktury z jednoczesnym ograniczeniem istniejących węglowych źródeł spalania paliw".	W trakcie realizacji
3.	Budowa kotłowni szczytowo-rezerwowej z dwoma kompletnymi kotłami wodnymi, płomienicowo-płomieniówkowymi o mocy cieplnej po 38 MWt w TAURON Ciepło Sp. z o.o., Zakład Wytwarzania Bielsko-Biała Elektrociepłownia Bielsko – Północ EC-2 w formule zaprojektuj i wybuduj „pod klucz” zdolnej do bezpiecznej pracy, z gwarantowaną wysoką sprawnością i dyspozycyjnością, dotrzymującą wyznaczone standardy ekologiczne.	W trakcie realizacji
4.	Budowa rezerwowo-szczytowej wodnej kotłowni gazowej z dwoma kotłami o mocy ok. 20 MWt każdy i jednym kotłem o mocy ok. 10 MWt oraz niezbędnej infrastruktury budowlanej i technologicznej dla Energa Kogeneracja Sp. z o.o. w Elblągu - Zakład w Kaliszu.	W trakcie realizacji
5.	Pfeifer&Langen Sp. z o.o. Cukrownia Miejska Górka k. Wrocławia - Dostawa i montaż dwóch kotłów gazowych	W trakcie realizacji

Krajowa energetyka w znacznej mierze bazuje na spalaniu węgla kamiennego, co stanowi główne źródło emisji szkodliwych zanieczyszczeń do środowiska np. tlenków azotu, tlenów siarki. ERBUD realizując inwestycje związane z modernizacjami kotłów połączonych z budową instalacji oczyszczania spalin znacząco wpływa na poprawę stanu środowiska. Ograniczając szkodliwe emisje minimalizujemy m.in. powstawanie dziury ozonowej, efektu cieplarnianego, smogu fotochemicznego, zakwaszenia środowiska czy bezpośredniego negatywnego oddziaływania na organizmy żywe.

Z uwagi na tajemnicę i poufność informacji handlowych/przemysłowych dot. działalności klientów, na rzecz których ERBUD SA realizuje projekty przemysłowe i energetyczne, aspekty pośrednie z nimi związane są jedynie ogólnie opisane bez szczegółowych ilościowych danych potwierdzających efekty działalności środowiskowej.

Budowa „Zielonych Budynków„ z certyfikatem BREEAM lub LEED.

Zielone budownictwo to obszar budownictwa zrównoważonego i ekologicznego, oszczędnego a zarazem komfortowego stworzonego z poszanowaniem środowiska naturalnego, którego ERBUD S.A. od wielu lat jest częścią. Wprowadzanie zielonych rozwiązań oraz certyfikacja środowiskowa budynków stają się obecnie trendem, a zrównoważone podejście do projektowania, budowy i eksploatacji budynku jest coraz powszechniejsze. Jest to podyktowane rosnącymi wymaganiami krajowymi i unijnymi, związanymi z zapewnieniem efektywności energetycznej, koniecznością ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zmieniającymi się preferencjami inwestorów, najemców, mieszkańców dotyczącymi troski o środowisko.

Uzyskanie takiego „zielonego” certyfikatu wymaga dużego zaangażowania zarówno podczas prac projektowych jak i budowy, a także zrealizowania bardzo wielu restrykcyjnych wymagań i szczegółowych wytycznych.

Najpopularniejszymi międzynarodowymi systemami certyfikacji zielonego budownictwa są amerykański LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) i brytyjski BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method).

Wszystkie obecne na polskim rynku systemy certyfikacji z założenia mają jeden cel - wpływanie na sposób projektowania, wznoszenia i użytkowania budynków w celu uzyskania równowagi pomiędzy czynnikami środowiskowymi, ekonomicznymi i społecznymi.

ERBUD S.A. projektując budynki uwzględnia wiele kluczowych aspektów, które pozwalają na uzyskanie założonego poziomu certyfikacji. Inwestycja na etapie projektowym i realizacyjnym poddawana jest wielokryterialnej ocenie nie tylko pod względem efektywności energetycznej, oszczędzania wody, doboru bezpiecznych, przyjaznych i ekologicznych materiałów, oświetlenia dziennego i redukcji odpadów ale również stworzenia takich warunków, aby sprzyjały zdrowiu i dobremu samopoczuciu ludzi.

Realizując projekty ubiegające się o certyfikat „zielonego budynku” ocenie podawane jest nie tylko wykonywanie robót zgodnie z założeniami projektowymi ale również sposób prowadzenia budowy obejmujący m.in.:

- ograniczenie zużycia mediów, w tym wody, energii elektrycznej oraz stały monitoring ich zużycia przez cały czas trwania inwestycji,
- ograniczenie wytwarzania odpadów, selektywną zbiórka odpadów, zapewnienie odpowiedniego dla danego poziomu certyfikacji % odzysku odpadów wytworzonych na budowie,
- zabezpieczenie wszystkich cennych przyrodniczo elementów (drzew, krzewów, cieków wodnych, mokradł),
- zabezpieczenie granicy działki w celu ograniczenia spływu powierzchniowego wód opadowych na sąsiednie działki,
- zabezpieczenie terenu budowy przed erozją i wywiewaniem wierzchniej warstwy ziemi,
- przestrzeganie wytycznych ekologa sprawującego nadzór przyrodniczy nad inwestycją,
- używania drewna legalnego pochodzenia,
- dogodna komunikacja po terenie budowy.

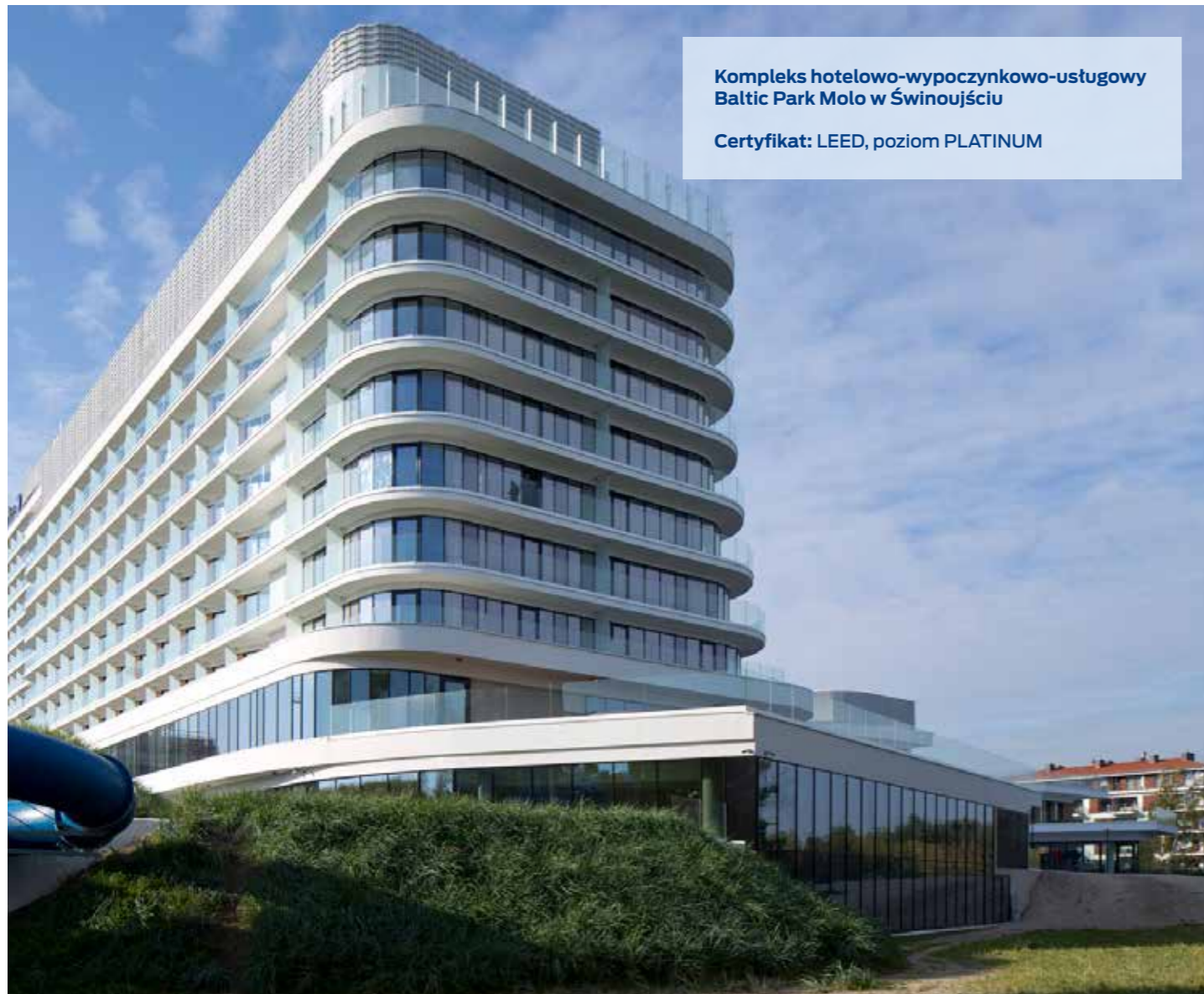
ERBUD S.A. wszystkie te kryteria spełniał wzorowo, o czym świadczy wybudowanie 15 inwestycji spełniających wymagania certyfikacji BREEAM i LEED o łącznej kubaturze przekraczającej 4,5 mln m³ i buduje kolejne. Stworzyliśmy “zielone budynki” takie jak:

- Budynek biurowy w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 15
- Eurocentrum Office Complex w Warszawie,
- Centrum Dystrybucyjne Lidl w Dobroszycach
- Hale Panattoni w Łodzi i Koszajcu
- Centrum handlowe Galeria Młociny w Warszawie.
- Centrum handlowe Hala Koszyki w Warszawie,
- Royal Wilanów w Warszawie,
- Kompleks hotelowo-wypoczynkowo-usługowy Baltic Park Moło w Świnoujściu,

Zrealizowane od 2011 roku inwestycje z certyfikatem BREEAM lub LEED.

		Certyfikat BREEAM				
Ocena	Unclassified	Pass	Good	Very Good	Excellent	Outstanding
Liczba budów	-	-	-	9	1	-

		Certyfikat LEED			
Ocena	Certified	Silver	Gold	Platinum	
Liczba budów	-	-	4	2	

**Kompleks hotelowo-wypoczynkowo-usługowy
Baltic Park Molo w Świnoujściu**

Certyfikat: LEED, poziom PLATINUM

Centrum handlowe Hala Koszyki w Warszawie

Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

Centrum handlowe Galeria Młociny w Warszawie

Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

Centrum Praskie Koneser w Warszawie

Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

8. Zgodność z wymaganiami prawnymi mającymi zastosowanie w ERBUD S.A.

Spółka ERBUD S.A. identyfikuje mające zastosowanie wymagania prawne i inne dotyczące ochrony środowiska opierając się na zapisach Księgi ZSZ oraz procedurze nr 6 „Zarządzanie środowiskowe”. Wymagania prawne dotyczące środowiska monitorowane są w sposób ciągły przez Pion Prawny oraz Pion BHP. Spółka dokonuje oceny zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi uregulowaniami dotyczącymi środowiska na każdym etapie cyklu życia wyrobu/usługi. W przypadku zmian i konieczności dostosowania zapisów do nowych wymagań ERBUD S.A. wprowadza natychmiastowe działania mające na celu osiągnięcie zgodności oraz komunikuje zmiany wszystkim zainteresowanym stronom, których dotyczą.

Przy ocenie zgodności brane są również pod uwagę wszystkie inne wymagania w tym m.in.:

- wymagania decyzji środowiskowych wydanych dla realizacji budowy,
- postanowienia pozwoleń na budowę,
- wymagania klienta odnośnie ochrony środowiska,
- decyzje władz lokalnych,
- wytyczne nadzoru przyrodniczego,
- wytyczne organów nadzoru powołane do kontroli ochrony środowiska,
- wytyczne wynikające z obowiązujących w spółce systemów zarządzania środowiskowego i ustalonej w tym zakresie polityki

oraz inne wymagania mające zastosowanie przy realizacji przez ERBUD S.A. inwestycji

Przeprowadzona ocena zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi z zakresu ochrony środowiska za rok 2022 i pierwsze półrocze 2023 roku nie stwierdziła niezgodności.

Wszystkie procesy związane z realizacją inwestycji budowlanych, w tym działania o charakterze projektowym wykonywane są z uwzględnieniem wszystkich obowiązujących w Polsce i Wspólnocie Europejskiej przepisów prawnych z zakresu ochrony środowiska. Weryfikacja powyższego stwierdzenia została przeprowadzona w Spółce w odniesieniu do całej działalności firmy. Ustalona została procedura okresowej oceny spełniania wymagań prawnych oraz określono kryteria operacyjne działalności ERBUD S.A.

W przeprowadzonej ocenie zgodności z zakresu ochrony środowiska przeanalizowano zagadnienia dotyczące m.in.: emisji do powietrza, wody, gleby z procesów produkcyjnych, emisję hałasu, bioróżnorodność, preparaty i substancje chemiczne, gospodarkę odpadami, produkty zawierające azbest. Stwierdzono, że ERBUD S.A. ma uregulowany stan formalno-prawny.

ERBUD S.A. systematycznie przedkłada do odpowiednich urzędów marszałkowskich informacje o zakresie korzystania ze środowiska zgodnie z wymaganiami prawnymi oraz wycisza i wnosi stosowne opłaty. Spełnia również obowiązek prawny w zakresie sprawozdawczości środowiskowej (sporządzanie raportu o emisjach ze spalania paliw w silnikach spalinowych do Krajowej bazy o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji prowadzonej przez KO-BiZE (Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami)).

Gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone jest w oparciu m.in. o zapisy m.in. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2022 Nr 2519 – tekst jednolity) oraz Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie danej gminy, na obszarze której spółka posiada biura oddziałów oraz prowadzi budowy. Odpady komunalne w siedzibie firmy, biurach oddziałów oraz budów podawane są selektywnej zbiórce zgodnie z wymaganiami prawnymi, zapisami systemowej dokumentacji środowiskowej oraz odbierane przez firmy posiadające stosowne uprawnienia.

Odpady powstające w ramach procesu budowlanego magazynowane są w sposób selektywny w wydzielonych i oznaczonych kontenerach. ERBUD S.A. zgodnie z wymaganiami art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach posiada nr rejestrowy w BDO (Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami) - 000082035.

Ewidencja odpadów prowadzona jest przez wyznaczonych i przeszkolonych pracowników. Zgodnie z wymaganiami prawnymi sprawozdawczość o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami przekazywana jest do właściwych Marszałków Województw za pośrednictwem systemu BDO. Za rok 2022, w związku z prowadzoną działalnością na terenie całego kraju złożono wymagane sprawozdania do 12 Marszałków województw, na terenie których realizowaliśmy inwestycje budowlane i były wytwarzane odpady.

Wytworzone odpady przekazujemy wyłącznie odbiorcom posiadającym odpowiednie decyzje administracyjne (zezwolenia na zbieranie lub/i przetwarzanie odpadów). Dopuszczalne jest również przekazywanie odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, niebędącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz.U.2016.93).

Magazynowanie substancji i odpadów niebezpiecznych prowadzone jest w sposób zapewniający bezpieczeństwo ekosystemów gruntowych i wodnych a każda lokalizacja wyposażona jest w niezbędne środki w przypadku niekontrolowanego uwolnienia się substancji do środowiska.

Firmy podwykonawcze świadczące usługi na rzecz ERBUD S.A. zobowiązane są do spełniania przyjętych w spółce zasad ochrony środowiska, zgodnie z załącznikiem do Umów „Wymagania środowiskowe dla Podwykonawców” oraz indywidualnymi wymaganiami obowiązującymi na terenie realizowanych budów.

9. OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO EMAS

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej reprezentowane przez Dyrektora Joannę Jasińską (nazwisko), o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS PL-V-0002 akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu 41, 42, 43 (kod NACE) oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w deklaracji środowiskowej/uaktualnionej deklaracji środowiskowej(*) organizacji ERBUD S.A. (nazwa) o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny) PL 2.14-008-91 spełnia wszystkie wymagania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w deklaracji środowiskowej/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej(*) organizacji/obiektu(*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/obiektu (*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w Warszawie dnia 25.07.2023 r.

DYREKTOR
Centrum Certyfikacji Jakości
Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki
i Zarządzania WAT
Joanna Jasińska
dr inż. Joanna JASIŃSKA

erbud.pl